

EGYETEMI ÉLET

- **Megemlékezés**
Tisza István szobránál
- **Állásbörze és Karriernap**
- **Olimposzi dallamcsúcsok**
- **Nagy népszerűségnek**
örvend a darts

Hobológia

TENISZKE

LOTÓZÓ

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

PARTNER

MEGNYITOTTUNK!

NYITVA MINDEN NAP 09.00-22.00

TENISZKE BÜFÉ

DÓCZY JÓZSEF UTCA 9. (DEAC PÁLYA)

Ingyenes
parkolás

Kerékpár
tároló

WIFI

Étel/ital

Interaktív
eszközök

Állatbarát
hely

HOZZÁD A LEGKÖZELEBB!

 /TENISZKE

 @TENISZKE

 06-52-746-346

HÍREK

Elismerések.....	4
Keresztféléves felvételi.....	4
DEDM	4
Világméretű összefogás	4
Valahol Európában	5
Magyar Tudomány Ünnepe	5
Fényárban	5
Megemlékezés	5

HÁTTÉR

Ünnepi szenátusi ülés – emlékezés és elismerés.....	6
Megemlékezés Tisza István szobránál.....	8
Állásbörze és Karrier nap	10
Újra Folklor a DE-n.....	10
Hamarosan ismét DExpo!	11
BTK-İK Kocsmatúra	11

ZOOM

Hobológia: Egy középeurópai blues-zenész balladája	12
Fedezd fel Debrecen utcáit! – 140 éves a debreceni tömegközlekedés	14

ZÖLDEBBÍTŐ

A DEHÖK Hallgatói Környezetvédelmi Bizottság hírei.....	16
---	----

SZÉP-SZELET

Szepszterdahelyi Márk fordítása: Concha Buika: Kék árnyék a fényben (Hay en la luz).....	18
--	----

NÉZŐPONT

Olimposzi dallamcsúcok.....	19
Az egészség védelme egy országos kezdeményezésben.....	20
Rendhagyó programok és premerek.....	22

DE-FICIT

Fenntarthatóság a kávétermesztésben, a kapszulas kávék piaca.....	24
---	----

SPORT

Nagy népszerűségnek örvend a darts	26
Bíztató szezonkezdés	28
Tudós és iskola: a labdarúgásról másképp.....	29

CUCU

.....	30
-------	----

Ősbe csavarodva

Általában kicsit szomorúság lesz az ember hangulata, amikor beköszönt az igazi ősz. Amikor már csak pár órára sejtnek fel a napsugarak, s az idő inkább borongós, nyálkás, esős. Ilyenkor fázósan húzzuk össze magunkon a kabátot, sietve igyekszünk úti célunk felé, és ha tehetjük, behúzódnak a jó, meleg szobába, kezünkben teával vagy egy csésze forró kakaóval.

Nem így Pendercsik Márton, aki ebben az időszakban éppúgy tele van vitalitással és energiával, mint máskor. Ugyanúgy felkel reggel hatkor, fut egyet az erdőn, tanul, mint a gép, és vidáman fütyörészve rója a szeles utcákat. Mi lehet a titka? Alბér-lőtársa, Skercz Ágoston egy napon megkérdezte fáradhatatlan barátját, mi hajtja őt úgy előre, mint a Duracell-nyuszit. Márton megosztott vele egy, a nagymamájától kapott szigorúan bizalmas receptet, mely kúraszerűen alkalmazva hihetetlen energiával tölti fel az önmagától regenerálódásra képtelen emberi szervezetet. Mivel a recept titkos, gondolom, megértik, hogy nem oszthatjuk meg itt mindenkivel. Már csak azért sem, mert a vitalizáló főzet elfogyasztása Skercz Ágostonra épp ellenkezőleg hatott, mint Pendercsik Mártonra. Ágoston napok óta mély álomba merülve fekszik fűtött szobájában, és csak találgathatjuk azt, éppen miről álmodik.

Virta Péter

Egyetemi Élet, a Debreceni Egyetem lapja

– A Debreceni Egyetem megbízásából kiadja a Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. –

Főszerkesztő: Ölveti László – Állandó munkatárs: Csontos Máté, Papp Gréta, Juhász Tibor, Vona Lilla, Kovács Miklós, Lóki Viktor –

Tördelő: Barna Ildikó – Levélváltás: KEBO PRINT – Nyomda: Vider-Plusz Bt. – Terjesztés: CAMPUS ELEVEN –

ISSN 0230 7731 – Megjelenik kéthetente 4000 példányban – A szerkesztőség levelezési címe: DE Oktatási Központ, 4032 Debrecen, Nagyterdei körút 94. –

A szerkesztőség telefonszáma: (30) 7598072 / 58072 – A szerkesztőség e-mail-címe: egyetemielelet@pszk.unideb.hu – www.unideb.hu

Az Egyetemi Élet archív számai elérhetők: <http://www.unideb.hu/hu/egyetemi-elet> – Hirdetésfelvétel: 06-(30)-638-5073

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Elismerések

A Debreceni Egyetem több kiváló oktatója és munkatársa részvételével elismerésben október 23-án. Debrecen város önkormányzata a hagyományok szerint maradandó értéket teremtő, kiemelkedő tevékenység, illetve életmű elismeréseként adományoz díjakat. A Boncz László-díjat Kissné Ary Szilvia, a DE KK Debreceni Alapellátási és Egészségfejlesztési Intézet igazgatóhelyettese kapta. Csokonai-díjat vehetett át Debreczeni Attila egyetemi tanár, a Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet professzora. Idén Bíró Imre, a DEAC kézilabda-szakosztályának szakmai igazgatója nyerte el a Hajós Alfréd-díjat. Gálné Remenyik Judit habilitált tudományos tanácsadó és Palatka Károly, a DE habilitált docense részesült Hatvani-díjban.

Keresztféléves felvételi

Negyvenöt, köztük informatikai, műszaki, természettudományi, agrár- és gazdaságtudományi mesterképzéssel, valamint egy alapképzéssel várja a jelentkezőket a nemrég indult keresztféléves felvételi eljárásban a Debreceni Egyetem. Most is van újdonság a februárban induló képzések listáján, a felvételizők az építőmérnöki alapszak mellett első alkalommal választhatják a pénzügy mesterzakot állami ösztöndíjas finanszírozási formában. Az előző évek tapasztalatai alapján várhatóan a legtöbben a gazdaságtudományi mesterképzéseket választják majd.

DEDM

A megfelelő mennyiségű mozgás mellé elengedhetetlen az egészséges étellekből álló étrend is – ezt üzentek tagjainak a Debreceni Egyetem Dolgozói Mozdásprogramja októberben. A DEAC szabadidősport-szakosztálya azzal a céllal indította el a programot, hogy az intézmény dolgozóit mozgásra, aktív életmódra buzdítsa. A szakosztály játékos versenyében a munkatársak mozgással töltött perceiket egy regisztrációs felületen pontokra válthatják, a bejegyzett pontok alapján pedig minden hónapban kiderül, melyik szervezeti egység tagjai a legsportosabbak.

Világméretű összefogás

Egyetlen magyar intézményként az Egy övezet – egy út kezdeményezés partneregyetemi hálózata, a University Network For Research Collaboration tagja lett a Debreceni Egyetem. A fenntartható fejlődés globális előmozdítását célzó, világszerte immár 11 ország 15 intézményét tömörítő hálózat idei elnöki fórumát és konferenciáját október 8-án Chongqingban tartották. Az eseményen a hálózat három új tagintézmény felvételét hagyta jóvá: a DE mellett a Northwestern Polytechnical University és a University of Yangon csatlakozásával 15 tagúvá vált, a tagságot igazoló plakettet Pető Károly rektorhelyettes vette át.

Valahol Európában

Fergeteges sikert aratott a hűség, a bátorság, a barátság és az emberség örökérvényű musicalje az Egyetemi PolgárRock és az oDEon-Zenetheatrum Színitanoda előadásában október 23-án. A két premierelőadást több mint hatszázan látták. A darabot magánemberként Hankó Balázs kultúráért és innovációért felelős miniszter is megtekintette. Az ünnepi bemutatót követően az egyetem vezetése felkérte a társulatot, hogy a forradalom és szabadságharc hetvenedik évfordulójára írjanak egy saját musicalt, az '56-os események debreceni vonatkozásait fókuszba állítva.

Magyar Tudomány Ünnepe

A Debreceni Egyetem idén is csatlakozik a Magyar Tudomány Ünnepe egész hónapos programsorozatához.

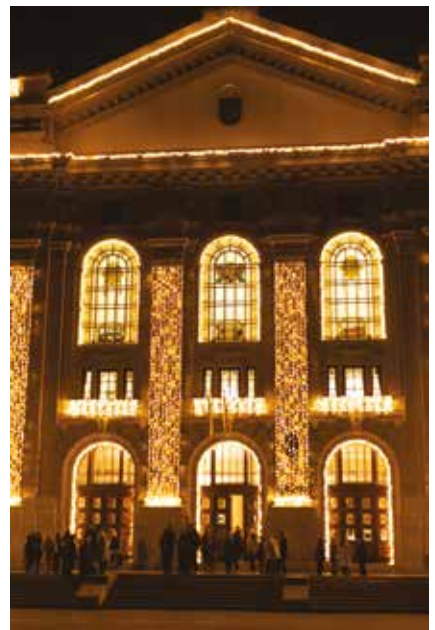

A rendezvényeket az Egészségtudományi Kar nyitotta az életmód-, az egészség- és életminőségkutatások köré szervezett Tudományos tanácsadás a társadalom szolgálatában című multidiszciplináris tanácskozással. Lesz – többek között – műhelyvita a soros uniós elnökségről és a 20 éves magyar uniós tagságról, valamint konferenciával ünnepi fennállásának és működésének 110+1. évfordulóját a Tüdőgyógyászati Klinika. A programsorozatot hagyományosan a doktoravató ünnepség zárja november 23-án.

Fényárban

Ünnepi fénybe öltözött a Debreceni Egyetem Főépülete. A tavaly is nagy sikert aratott díszkivilágításban ezúttal egészen január végéig gyönyörködhetünk minden nap sötétedés után, amivel három jeles alkalom előtt is tiszteleg az intézmény. November 4-től a Tudomány Ünnepe tiszteletére, adventtől vízkeresztig a karácsonyi várakozás, januárban pedig a béke világnapjához kapcsolódva világít majd a 37.200 darab fénypont és több mint 5000 méternyi fényfűzér a Főépületen.

Megemlékezés

Halottak napja alkalmából a hagyományokhoz híven idén is közös gyertyagyújtással emlékezett az ebben az évben elhunyt oktatóira, dolgozóira és hallgatóira a Debreceni Egyetem és az egyetemi lelkeség az Egyetemi Templomban. A november 4-ei esti eseményen rokonok, barátok, kollégák és hallgatótársak gyújtottak mécseszt szeretteik emlékére. Az egyetem nevében Csernoch László tudományos rektorhelyettes tartott megemlékezést.

Ünnepi szenátusi ülés – emlékezés és elismerés

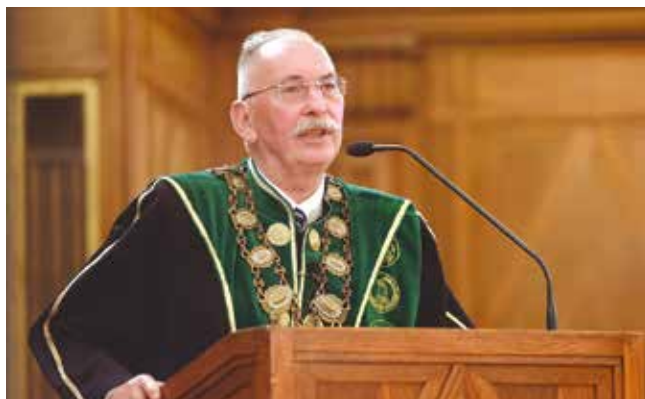
Díszpolgárai sorába fogadta a Debreceni Egyetem Louisiana állam környezetvédelmi miniszterét, a címet a Gróf Tisza István halálának 106. évfordulója alkalmából tartott ünnepi szenátusi ülésen vette át Aurelia Skipwith Giacometto. Az eseményen, melyen az egykori miniszterelnök leszármazottai is részt vettek, kinevezéseket és díjakat is átadtak.

Debrecen és a Debreceni Egyetem soha nem fogja elfelejteni a mártírhalált halt miniszterelnök, gróf Tisza István nagyságát, mindazt, amit neki köszönhet – hangsúlyozta az ünnepi szenátusi ülésen mondott köszöntőbeszédében Kossa György, a Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány kuratóriumi elnöke.

– Erkölcsi szilárdságú miniszterelnökünk emléke különösen sokat jelent minden, a tudomány és az oktatás iránt elkötelezett debreceni számára, s különösen sokat jelent számunkra, a kuratórium tagjai számára. Hűen követjük gróf Tisza István ránk hagyott útmutatásait, melyek kijelölik a célokat, amelyek által a debreceni felsőoktatás megőrizheti öt évszázados hírnevét, s megalapozott bizakodással tekinthetünk a Debreceni Egyetem jövője felé – fogalmazott a kuratóriumi elnök.

Felidézte, hogy az egyetem 1945-ig viselte Gróf Tisza István nevét, majd évtizedeken át gyűjtötte a hozzá, illetve családjához kötődő ereklyéket.

Szilvássy Zoltán rektor egy rendkívül különleges szenátusi ülésnek nevezte a keddi eseményt, amelyen a Debreceni Egyetem múltja találkozik a jövővel.

– Gróf Tisza István, a Magyar Királyság és az Osztrák–Magyar Monarchia kétszeres miniszterelnöke rendkívül sokat tett az egyetemért. Az ő érdeme, hogy a császári tanács nemleges szavazata után I. Ferenc József úgy döntött, az 1912. évi 36. törvénycikkkel létrehozta a modernkori debreceni egyetemet. Pontosan úgy, ahogy Tisza István javasolta neki. Ma elismerjük és lerójuk tiszteletünket a múlt előtt, és ugyanakkor azok előtt is, akikkel a jövőt építjük. Ők a kitüntetetteink, akik egyetemünk egyre szélesedő, Amerikától a Csendes-óceán másik végéig terjedő kapcsolatrendszerét erősítik – fejtette ki Szilvássy Zoltán rektor.

A díjazottakat, illetve a közösen elért eredményeket méltatta köszöntőjében az egyetem kancellárja, Bács Zoltán is.

– A Debreceni Egyetem egy közösség. Oktatói, kutatói, dolgozói, hallgatói közösségek vannak, de nagyobb egységek, intézetek, karok szintjén is működik, és nagyon fontos, hogy az egyetemen kívül is megtaláljuk közösségünk tagjait. Akik egykor az egyetem hallgatói voltak, ma pedig már különböző állami és más szervezetek vezetőiként tevékenykednek, továbbra is segítik az egyetemet, jelenében és jövőjében. Megbecsüljük természetesen dolgozóinkat is, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, különleges alkalmakkor ők is kitüntetéseknek kapnak. Azt gondolom, az elmúlt 15-20 év eredményes közösségépítése helyes út, ami erőteljesen hozzájárul ahhoz, hogy számíthassunk egymásra, ahhoz, hogy a Debreceni Egyetem legyen a hívószó – szólta a vendégekhez a kancellár.

Az ünnepi eseményen Pósnán László országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Kulturális Bizottságának elnöke történelmi áttekintést adott gróf Tisza István politikai életútjáról, az ellene elkövetett négy merényletről, és a végső nap, 1918. október 31-e eseményeiről.

Kiemelte: az újkori magyar történelemben számos miniszterelnök végezte erőszakos halállal, de egyedül Tisza István lett merénylet áldozata, a történelmi Magyarország összeomlásával egy időben érte a végzet. Visszaemlékezésében kitért az egykori miniszterelnök 1926-ban állított debreceni szobrának sorsára is. Az alkotás 2016-ban kerülhetett végleges helyére, oda, ahová eredetileg szánták, a Főépület elé.

– Egyetemünk Tisza Istvánhoz kapcsolódó története ma is megszabja intézményünk legfontosabb feladatát, legfőbb hivatását. A néhai miniszterelnököt visszaidézve: igaz, szent ügyért, azaz a magyar nemzetért küzdeni gyönyörűség, egy igaz, szent ügyért elpusztulni megdicsőülés. Kívánom, hogy a jövőben ne megdicsőülés, hanem igaz gyönyörűség legyen osztályrészünk itt Debrecenben és az egész hazában – zárta beszédét Pósnán László.

Az ünnepi szenátusi ülésen a köszöntőket követően az egyetem három szakembere vehetett át tudományos tanácsadói kinevezést. A Szenátus döntése alapján 2024. szeptember 1-jei hatállyal Jeney Viktória, az Általános Orvostudományi Kar Molekuláris Medicina Kutató Központ munkatársa, Rákosi Csilla Ágota, a Bölcsészettudományi Kar Germanisztikai Intézet munkatársa és Zsombik László, az Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság Nyíregyházi Kutatóintézet igazgatója lett tudományos tanácsadó.

A Pro Universitate Debreceniensis 2000 emlékérmét hárman kapták meg az ünnepi eseményen. A díj azoknak a hazai és külföldi természetes és jogi személyeknek adományozható, akik kiemelkedő

módon segítettek az egyetem oktató-kutató munkáját, hozzájárultak az intézmény fejlődéséhez, hazai és külföldi elismertségének növeléséhez, jelentős szerepet töltek be az egyetem társadalmi, tudományos kapcsolatrendszerének fejlesztésében. Idén Hans-Peter Kemsert, a BMW Debreceni Gyár elnök-vezérigazgatóját, Kocsy Bélát, a washingtoni magyar nagykövetség mezőgazdasági és környezetügyi szakdiplomátját és Papp Zsolt Györgyöt, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökét ismerte el a Debreceni Egyetem az emlékéremmel.

Gróf Tisza István emléke, szellemisége, a nemzeti és azon belül a debreceni felsőoktatás érdekében végzett tevékenysége előtt tiszteleg a Debreceni Egyetem a Tisza István-díjjal. Az érmet az intézmény munkájának kiemelt támogatásáért, stratégiai célkitűzéseinek megvalósítása érdekében hosszú időn át végzett kimagasló tevékenységéért Jakab Istvánnak, az Országgyűlés alelnökének, valamint Miklóssy Ferencnek, a Hajdú-Bihar Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara elnökének ítélték oda.

A Debreceni Egyetem egyik legmagasabb kitüntetésében részesítette, az intézmény díszpolgárai sorába fogadta Aurelia Skipwith Giacomettót, Louisiana állam környezetvédelmi miniszterét. A Civis honoris causa cím olyan, magas fokú elismerés, amellyel csak kivételes esetben él az egyetem. Olyan belföldi és külföldi személynek adományozható, aki kimagasló közéleti vagy művészeti tevékenységet fejt ki és munkásságával, erkölcsi vagy anyagi támogatásával segítette az egyetem vagy annak valamely szervezeti egysége jó hírvének erősítését.

Aurelia Skipwith Giacometto amerikai ügyvéd, biológus, az Egyesült Államok Hal- és Vadvédelmi Szolgálatának korábbi igazgatója. Indianapolisban született és nőtt fel, kilenc gyermek közül a legidősebbként. Családjá végül Mississippiben telepedett le, nagyszülei gazdálkodók voltak. 2003-ban biológus diplomát szerzett a Howard Egyetemen, majd molekuláris genetikusként is diplomázott és jogi szakvizsgát is tett.

2006-ban laboratóriumi technikusként kezdte karrierjét a Monsanto cégnél, valamint a fenntartható mezőgazdasági partnerség vezetőjeként is dolgozott. A Monsanto-ban végzett munkáját követően jogi egyetemet végzett, és rövid karriert folytatott kutatóként és jogi gyakornokként az Egyesült Államok Mezőgazdasági

Minisztériumában. Szellemi tulajdonvédelmi tanácsadóként is segítette az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynökségét. Egy ideig az állattáplálkozásra és az algatermelésre szakosodott Alltech cégnél dolgozott, később férjével társalapítója volt az AVC Global mezőgazdasági „blockchain” vállalatnak.

Csaknem három éven át a Belügyminisztériumban halakért, vadon élő állatokért és parkokért felelős helyettes államtitkárként tevékenykedett, ahol a vadak, halak, növények és vizek védelmének és gondozásának biztosításáért volt felelős. Segítette az Egyesült Államok Hal- és Vadvédelmi Szolgálatát és a Nemzeti Park Szolgálatát szakpolitikájának tervezését és szabályozási intézkedéseinek felügyeletét. 2024 januárja óta Louisiana állam környezetvédelmi minisztere.

Aurelia Skipwith Giacometto kapcsolatrendszerével támogatja a Debreceni Egyetem és a Dél-Dakotai Egyetem együttműködését agrárterületen, melynek célja közös diploma kiadása. Részt vesz közös kutatási programok kidolgozásában, agrár- és egyéb területeken is segíti a DE amerikai együttműködéseit, kutatásait, valamint szorgalmazza a kétoldalú cserekapcsolatok bővítését – hangsúlyozza a nemzetközi tapasztalatszerzés fontosságát a képzésben.

Az ünnepségen gróf Tisza István leszármazottai is részt vettek, Tisza Ilona, Tisza Gréta és Tisza Mátyás a Szenátus tagjaival és a meghívott vendégekkel együtt tekintette meg az esemény zárásaként az egyetem erre az alkalomra készített, az egykori miniszterelnöknek emléket állító filmjét.

Sajtóközpont

Megemlékezés Tisza István szobránál

Koszorúzással tisztelgett egykori névadója, gróf Tisza István Főépület előtt álló szobránál a Debreceni Egyetem. Az egykori miniszterelnök halálának 106. évfordulója alkalmából szerdán rendezett ünnepi eseményen Szilvássy Zoltán rektor és Tisza Ilona, gróf Tisza István leszármazottja mondott beszédet.

Az 1912-ben alapított Debreceni Magyar Királyi Tudományegyetem 1921-ben felvette Tisza István nevét. Az egykori miniszterelnök emlékét és életművét a Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotta szobor is őrzi, amely 2016 óta az egyetemi Főépület előtt hirdeti az oktatás, a kutatás, a klinikai betegellátás és a debreceni felsőoktatás iránti feltétlen elkötelezettségét, áldozatkész szerepvállalását.

– A szobornak kalandos sors jutott: először a Tisza István által megálmodott és megvalósított klinikai épület előtt avatták fel 1926. október 17-én az egyetemi hallgatóság kérésére, majd az emlékművet 1945-ben ledöntötték. Évtizedekig rejtegetni kellett, hogy ne olvassák be. Később – gondos restaurálást követően – kerülhetett vissza, ha nem is eredeti helyére. Újraavatására hosszú időt kellett várni, amikor a hallgatóság közreműködésével, az egyetemi vezetés és a Szenátus jóváhagyásával elfoglalhatta méltó helyét 2016. október 31-én – Tisza István halálának évfordulóján – immár a Főépület előtti téren – mondta beszédében Szilvássy Zoltán.

Az egyetem rektora kiemelte: a Tisza István és a mellette álló Klebelsberg Kunó munkásságának emléket állító szobor a biztossíték arra, hogy jó úton halad mind a debreceni, mind a magyar felsőoktatás, hiszen szellemiségüket tovább tudjuk vinni.

Az ünnepségen díszvendégként részt vett és beszédet mondott Tisza Ilona, gróf Tisza István dédunokája is.

– Nagy megtiszteltetés számomra a meghívás, hogy itt lehetek tiszteletemet leróni dédapám, Tisza István előtt. Csodálatos élmény számunkra, hogy őseink lábnyomát követhetjük annyi év után. Ahogy mondani szoktuk: a név kötelez – hangsúlyozta ünnepi beszédében Tisza Ilona.

Elmondta: családjával két évre költöztek vissza Amerikából Magyarországra, és élnek Geszten, az egykori, mostanra teljesen felújított Tisza-kastély parókiájában, hogy a településen férje a Geszti Református Egyházközséget szolgálja lelkészként.

Tisza Ilona szülei 1947-ben kényszerültek elhagyni az országot. Beszédében felidézte az otthonról távol, Ausztriában, majd Argentínában és az Egyesült Államokban töltött viszontagságos, ugyanakkor kalandos éveket.

– Apám arra tanított, hogy a múltból nem lehet megélni, de lehet tanulni. A Tisza családban mindig fontos volt a tanulás. Ez a hagyomány folytatódik, hiszen bátyám két fia a Debreceni Református Kollégiumban érettségizett, unokaöcsém Gréta lánya harmadéves, Mátyás fia pedig elsőéves hallgatója a Debreceni Egyetemnek. Ez is azt mutatja, habár külföldön élünk, szívünk hazahív – zárta beszédét Tisza Ilona.

Az ünnepségen a Tisza család és az egyetemi méltóságok mellett országos, vármegyei és városi szervezetek vezetői, képviselői is elhelyezték az emlékezés és tisztelgés koszorúit az 1918. október 31-én meggyilkolt Tisza István szobránál.

Sajtóközpont – BZs

KARRIER

7X7

Csütörtökönként 14 órától az Aud. Max.-ban

OKTÓBER 3.

Györi-Baros Judit tréner, coach, HR-tanácsadó:
**Az ikigai, avagy hogyan találjuk meg azt a munkát,
amely boldoggá tesz minket?**

OKTÓBER 10.

Nagy Anita coach, mentálhigiénés szakember:
**Mit és hogyan tanulhatunk egymástól? -
Generációs különbségekre épülő mentorprogram**

NOVEMBER 7.

Dr. Kis Gábor (DE GyGyK, Komplex Művészeti és
Egészségnevelési Tanszék): **A pozitív változás eszközei
a kommunikációban: asszertivitás és fejlődési szemlélet**

NOVEMBER 14.

Máté Andrea pszichológus: **Antihősök a munkahelyen**

NOVEMBER 28.

Dr. Véghné Madarasi Veronika (DE GTK, Vezetés- és Szer-
vezéstudományi Intézet): **A munkafüggőség**

DECEMBER 5.

Dr. Kántor Gyöngyi Cégcsoport HR-igazgató (Mastergood
Kft.): **Hogyan érdemes sikeres karriert építeni?**

**Az előadások mindenki
számára látogathatóak!**

Csatlakozz előadásainkhoz

+36-52-512-900/58070
karrierkozpont.unideb.hu

HKSZK HALLGATÓI KARRIERKÖZPONT
Debrecen, Nagyerdei krt. 94. karrier@unideb.hu
Facebook/dekarrier

P.M. DEHDK PR- és Sajtóiroda

Állásbörze és Karriernap

Október 16-án ismételten lezajlott a minden évben megrendezett Állásbörze és Karriernap. Az egyetemi rendezvény érdekessége, hogy minden érdeklődő számára nyitott, legyenek ők végzés előtt állók vagy már diplomát szerzettek.

Idén is szép számmal érkeztek kiállítók a régió és a város területéről: közel 50 darab cég, vállalat mutatta be a náluk elérhető lehetőségeket. A „kicsiktől” egészen a „nagyokig” mindenki megtalálhatta a számára megfelelőt. A hazai és külföldi diákmunkalehetőségektől, a gyakornoki munkavégzésen át, a frissdiplomás és a teljes munkaidős állásokig sokféle opcióval találkozhattak a Főépületbe érkezők.

Bartha Elek, a Debreceni Egyetem oktatási rektorhelyettese beszédében megemlítette, hogy a rendezvényt a nagy érdeklődésre való tekintettel 2017 óta immáron évente kétszer rendezik meg. Nyilatkozatában arra is kitért, hogy az egyetemi állásbörzék közül a Debreceni Egyetem börzéje kiemelkedő, s nem hiába rendkívül népszerű a hallgatók körében: amellett, hogy számos kiállító érkezik, a kiállítók a magyarországi munkaerőpiac szinte minden szektorát lefedik. Bankok, a Magyar Honvédség, multinacionális cégek, gyógyszeriparhoz kötődő vállalatok egyaránt jelen voltak idén is a börzén.

Természetesen a jelenlévőknek arra is lehetőségük volt, hogy a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben kapjanak segítséget, különféle tanácsadóktól. A munka iránt érdeklődők esélyt kaptak

egy állásinterjúval való részvételre, mely nemcsak magyar, de angol, német vagy akár francia nyelven is végbemehetett.

Az érdeklődők továbbá tanácsokat kaphattak az önéletrajzukat illetően, valamint karrier- és pályaaorientációs tanácsadón is részt vehettek. Továbbra is nagy érdeklődés övezte a grafológiai és rajzos pszichológiai tesztek, melyek segítik az érdeklődők eligazodását a különféle pályák között, valamint segítenek megtalálni a számukra leginkább megfelelő hivatást.

források: dehir.hu, hirek.unideb.hu, civishir.hu, fotó: C.T

Újra Folklor a DE-n

Október 30-án ismét külföldi hallgatókkal telt meg a Kazánház. A Debreceni Egyetem Hallgatói Önkormányzatának Folklor Műhelye idén is elhozta a más országokból érkező tanulók számára a szüreti mulatságát. Közel 300 hallgató tapasztalhatta meg a szőlő darálásának, majd préselésének a folyamatát. Természetesen a megérdemelt jutalom sem maradt el, hiszen a frissen készült mustot azonnal meg is kóstolhatták a résztvevők. A jelenlévők a must mellé sajtóalakban is részesültek, melyet csipegetve élvezhettek a kialakult hangulatot.

Az estét a már-már hagyományosnak mondható táncház zárta. Két megbízott oktató vezetésével egy közel kétórás néptáncoktatáson vehettek részt a hallgatók, melyhez a talpalávalót a Szatmár Banda szolgáltatta.

Herdon Balázs, a Debreceni Egyetem Műszaki Karának HÖK-elnöke, a Folklor Műhely eseményeinek szervezője a megkeresésünk-

re a következőket említette: „Az idei a harmadik szezon a Folklor Műhely életében, és nagy örömünkre szolgál, hogy ennyi hallgató tudunk megmozgatni egy-egy rendezvényünkkel. Hamarosan egy adventi, ünnepi alkalommal is érkezünk, és oda is nagy szeretettel várjuk a kedves hallgatótársakat.”

Puskás Marcell, fotó: China Tibor

Hamarosan ismét DExpo!

2006 óta minden évben sor kerül a Debreceni Egyetem beiskolázási rendezvényére, a DExpóra. Nem titok, az esemény a továbbtanulás előtt álló középiskolások számára kerül főként megrendezésre, azonban a rendezvényre való belépés mindenki számára engedélyezett.

A DExpo fő helyszínéül az egyetemünk Főépületének Díszudvara szolgál: az összes kar itt képviselteti magát, itt kerülnek bemutatásra a karokon meghirdetett szakok, valamint például az ott elérhető hazai és külföldi ösztöndíj-lehetőségek. Természetesen a karok mellett olyan, az egyetemhez kötődő intézetek is képviseltetik magukat, mint például a Tanárképzési Központ, a Sporttudományi Koordinációs Intézet, vagy éppen az Egyetemi és Nemzeti Könyvtár.

Az eddigi évekhez hasonlóan a látogatóknak lehetőségük van egyetemi órákon is részt venni, melyek segíthetik a megfelelő szakok kiválasztását a leendő hallgatók számára. Ezt a segítséget hivatottak szolgálni a jelenlévő segítők, valamint a kari pultoknál található egyetemi hallgatók is. Az egyetemre érkező tanulók nemcsak a különféle szakokkal ismerkedhetnek meg, hanem egyéb, a DE által nyújtott lehetőségekkel is: valamennyi szakkollégium, a Debreceni Egyetem Tehetséggondozó Programja (DETEP), illetve a Hallgatói Önkormányzat is jelen van az eseményen, számos érdekes információt szolgáltatva a hallgatói élet sokszor háttérbe szoruló oldalával kapcsolatban.

A 2024-es DExpo november 20–21-én kerül megrendezésre, a Debreceni Egyetem Főépületének Díszudvarában.

Puskás Marcell

BTK-IK Kocsmatúra

Még szinte most ért véget a BITZ, a Bölcsészettudományi és Informatikai Kar Hallgatói Önkormányzatának tagjai nem haboztak, és ismét rendezvénnyel jelentkeztek. A már hagyománnyá vált közös kocsmatúra október 30-án zajlott le, melynek a tematikája idén Hawaii hangulatát tükrözte.

28, 5-7 főből álló csapat döntött úgy, hogy megméretteti magát a kocsmatúrán az értékes nyereményekért. A Nagyerdő és az Egyetemváros területén található egyetemi szórakozóhelyekben lévő állomásokon különféle feladatokban vehettek részt a legbátrabb hallgatók. A csapatok a Nagyerdei Víztoronyból indultak, majd a Kolkáv, a Teniszke és végül a Pulzus következett. A feladatok között megtalálható volt egy kvíz, mely a résztvevők Hawaii-ról való tudását mérte fel, valamint különféle ügyességi játékok is. Természetesen a rendezvényt egy hatalmas buli zárta a Klinikában. A szórakozóhelyen már otthonosan mozgó, jogász hallgatókból álló Electric Cell reggelig szórakoztatta a túrán részt vevőket.

Megkeresésünkre Ecsedi Cintia, a Bölcsészettudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának elnöke a következőképpen nyilatkozott az eseményről: „Egy ilyen rendezvény megszervezése rengeteg időt és energiát felemészt. Természetesen amikor azt látjuk, hogy a hallgatók élvezik, ki tudják ereszteni a gőzt, az mindenért kárpótol!”

P.M,

fotó: China Tibor

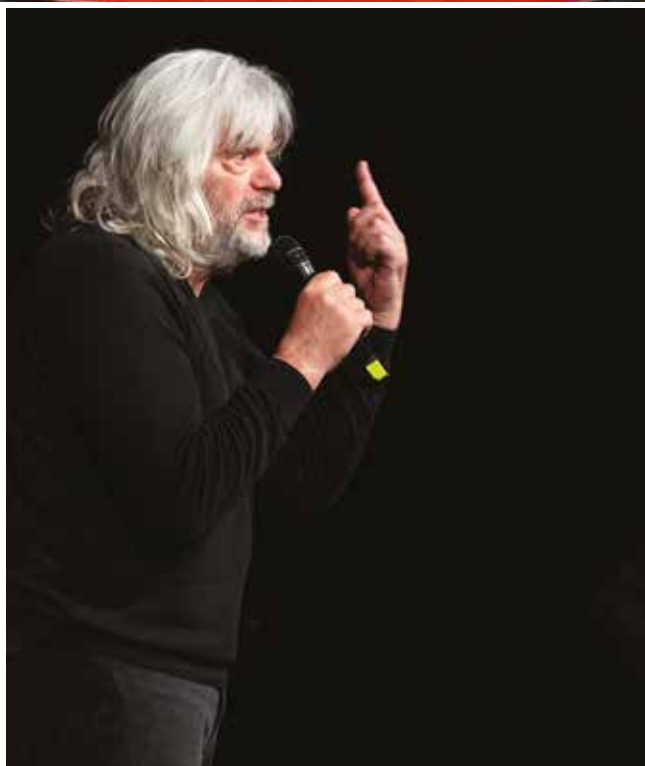
Hobológia: Egy közép-európai blueszenész balladája

Az őszi szemeszterben ismét kezdetét vette a Könnyű(?) zenész életutak beszélgetéssorozat, a Debreceni Egyetem Könyvzenei Intézete és az oEon Egyetemi Színház szervezésében. 2023-ban a Tankcsapda debütált, majd Wolf Kati és édesapja, Wolf Péter, bezárólag a Király-testvérek életútját ismerhette meg a közönség. Már a tavalyi évben is óriási érdeklődés övezte a szabadon választható kurzusként egyaránt felvehető programot, nem volt ez másképp idén se. A félévben igazi rock-blues legendák a meghívottak: október 8-án Varga Miklós – mindenki Istvánja – volt Végh Veronika vendége, október 15-én a „közép-európai” Földes László Hobo tartott (mondhatni, egy hamisítatlan) „Hobológia”¹ előadást a cívisvárosban, november 18-án pedig a Neoton Família családfője, Csepregi Éva érkezik.

Az ifjabb László gyermekkorában megkérdezte édesanyjától, mikor látta, hogy más családok templomba, imaházba mennek: mi mik vagyunk? Reformátusok? Evangélikusok? Katolikusok? A szülei egyértelmű válasza így hangzott: mi, fiam, kommunisták vagyunk. „Íme, hát így lettem én a szocialista pedagógia csődje²...”, mutatta be saját magát Földes László, ismertebb, zenész néven Hobo. Majd szellemesen hozzátette, hogy őt ide „valamiért” könnyűzenei kurzusra kérték fel, de a megjelentek számát tekintve (közel kétszáz résztvevő) inkább el se kezdí a szemináriumot, mert ilyen ő még egyetemi keretek között sosem tartott, de azért örül neki, hogy ennyi fiatal arcot lát. A fiatal Földes „elvtárs” már tizenhárom éves korában eljött otthonról, és a veszprémi Petrik Lajos Vegyipari Technikumban folytatta tovább tanulmányait. Ez idő tájt, a kollégiumban találkozott először József Attila verseivel. Már kezdetben sem tudta irodalmi, tankönyvi szövegekként olvasni a költő líráját, hanem inkább mint egy bajba jutott ember üzenetét egy másik embernek (pl. Tiszta szívvel, Tudod, hogy nincs bocsánat).

„1964-ben ért el hozzám a zene. Azt tudtam, mi nem akarok lenni, azt viszont nem tudtam, hogy mi akarok lenni.” A kötelező katonai szolgálatot csak két dolog tudta elviselhetőbbé tenni, az irodalom: például Hašek Švejk, egy derék katona kalandjai a világháborúban című parodisztikus regénye, és persze a zene: „volt egy ócska rádióm, én azon minden esti őrszolgálat alatt a luxemburgi adót hallgattam. Miközben amúgy a toronyban, nagy fényszóróval kellett volna az imperialistákat távol tartanom” – jegyzi meg Hobo nevetve. Az egyik ilyen hideg éjszaka felhangzott a Little Red Roster a rádióban, „A kakasnak csak a tyúk kell, mert ez az egy, amihez ért”, amit Földes László fordított később magyarra: „meghallottam a Rolling Stones dallamát, és éreztem, ez teljesen más, mint az általam ismert Beatles-számok. Ment a blues, de akkor ezt még nem tudtam, azt hittem, a jazz valami válfaja lehet.”

A leszerelés után, 1965-ben, az ELTE-n kezdte meg egyetemi tanulmányait, magyar-történelem tanárszakon. Az Eötvös-Klubba Omega-fellépésekre jártak diákként, ahol rengeteg Rolling Stones-feldolgozást játszottak (pl. I Can't Get No Satisfaction). Hobo szerint a Kóbor hasonlított jobban Mick Jaggerre, a lányok szerint ő, a fekete-fehér kötött pulcsijában: „úgy, hogy egy fejjel nagyobb és 30 kilóval több voltam a Jaggernél.” Élete első dalszövegét 1968-ban írta

meg Lakájdal címen³. Doleviczényi Miklós, a Kex zenekar gitáros/ billentyűse írt hozzá dallamot, mely az egyetemi klubban debütált. Az előadás és a rendszerkritikus szólam miatt Földesnek később el kellett hagynia az intézményt. Ezután a zenekar kíséretében fellépett még két Rolling Stones-számmal, majd megírta az első, közös Kex-dalt Csillagok, ne ragyogjatok (/ Csillagok, megvakulok / Mellettem elsuhan az idő / Angyalok bújnak elő) címmel. „A Kexet elüldözte az a rendszer, pedig az énekes, Baksa-Soós János egyszerre tudta, amit Mick Jagger meg Jim Morrison tudott zenészként.”

1969-ben alapította meg Hobo a Lepkék és virágok (a szeretet zenéje mozgalom mottója volt) nevű formációt, mely négy koncertet élt meg. Negyvenkét Rolling Stones-dalt fordítottak le és játszottak tökéletes angolsággal, hallás után félig németül, félig angolul és egy kicsit magyarul. Ekkortájt nyomdai segéd munkásként dolgozott a Szabó Ervin Könyvtárban („propagandista voltam”), ebből a fizetésből vettek erősítőt a zenekarnak. A negyedik és egyben utolsó előadásukon kigyulladt a Szimpátia az ördöggel (Sympathy For The Devil) című Rolling Stones-szám alatt: „mire véget ért a dal, addigra az egész leégett, hát így búcsúzott végül a Lepkék és virágok.” Két év múlva (1971) bohóctársulatot alapított, amely a Rum pum pumm nevet kapta. 1972. március 15-én tartott illegális tüntetés miatt, melyet a Batthyány-örökmécsesnél tartottak, letartóztatták, eljárás indult ellene, zenéit betiltották, nem utazhatott külföldre sem: „a zenészek 99%-a azért játszik rockzenét, mert szereti, és szeretne ezáltal lázadni. Rám is mindig azt mondták, hogy azért játszok, mert lázadni akarok apám, a rendszer, meg minden ellen. Na, a blues az nem ilyen, én nem lázadtam a zenémmel.” Közben élénken fel-alá járkál Hobo, és elénekli az anno betiltott Moszkva

tér bluest („Hideg keleti szél a szoknyák alá fúj, / Langyos nyugati szél újságokat fúj, / Olvastad a régit, nem jön az új. / Miénk ez a tér, drága Moszkva tér!”) Jól mozog azért, nem? Ülve legalábbis... – teszi hozzá nevetve.

Földes szerint Bródy volt az első, aki valamit vissza akart adni a magyar zenébe, nem csak elvenni: „én is írtam szöveget a Korálnak, a Kexnek, P-Mobilnak, a P-Boxnak, Presserrel együtt, nélküle, de hát 'sajnos' a Fásy mulatóba nem kerültem bele... A Ki vagyok én? című dal elbírálásakor, aminek a szövege »Nem vagyok író és nem vagyok zenész / Nem vagyok munkás, nem vagyok paraszt / Nem vagyok sovány és nem vagyok dagadt« Erdős Péter rákérdezett – mi az, hogy nem munkás, paraszt, Földes elvtárs? Én értelmiségi tanár vagyok, mondtam, így átment a cenzúrán. Azóta se neveztem magam értelmiséginek.”

1976-ban sok várakozás és eltiltás után végre sikerült piros útlevelet szereznie. Első útja Zágrábba, a Rolling Stones jugoszláviai koncertjére vezetett: „a rántott húsbá sütöttem a márkákat, úgy csempésztem ki pénzt a határon, és abból rögtön vettem is pár Stones-lemezt. A koncerten a mondanivaló, a zene, a szöveg, a dallam egyszerre élt, akkora élmény volt, hogy kétszer is meghallgattam őket.” 1978-ban jött létre a szerelem zenekar, a Hobo Blues Band, mely az Ikarus amatőr formációból alakult. Kezdetben főleg Rolling Stones, Doors, Bob Dylan, meg néhány fekete blueszenészől játszottak, mindet magyarul: „a rockzene művészet, ezért kell anyanyelven művelni, a szöveg az igazi művészet! Én sose tanultam zenét, sose voltam színész, sose tanultam szavalást, én csak a saját utamat járom, ahogy tudom, tudtam, és ez nem álszerénység, ez ennyire egyszerű.”

Pótor Balázs, fotó: China Tibor

¹ A hobológia igen komoly tudomány, Mócsi Ferenc költő találta ki Amerikában a „First Hungarian Hobological Society”-t, majd hazatelepítette, és létrejött a Magyar Hobológiai Társaság. Ahogy Marx nem volt marxista, én sem vagyok hobológus, ám én vagyok a hobológia állatorvosi lova. Ez folyt Taliándörögdon, a Hobo-udvarban (Művészetek Völgye) (<https://n9.cl/y110w>)

² „Mi a szar
Mi a szar
Mi a szaracénok serege vagyunk
Egy nagy faszekerce minden fegyverünk
Köpi csapatunk a tüzes nyilakat
Lóg e címerünk a város kapuján...” (a második osztályos ifj. Földes László szavalata a versmondó versenyen. Nem ért el helyezést, kettes magatartásjegyet viszont igen.)

³ „Elfeleddet, milyen voltál.
Olyan magasra jutottál,
Hogy már bajod nem lehet, nem érnek el a kezek,
Vannak, akik védenek.
Biztonságban vagy, a szád tehát nagy.
Príma lakáj vagy.”

Fedezd fel Debrecen utcáit!

Debrecen utcáin sétálva a jól ismert nevezetességek mellett lépten-nyomon helytörténeti érdekességekbe botlunk. Ha kellően nyitott szemmel járunk, a város egy olyan dimenziója tárul fel előttünk, ami új megvilágításba helyezi a Debrecenről eddig kialakított képünket. Fedezd fel velünk Debrecen kevésbé ismert arcát, rejtett értékeit egy rendhagyó, virtuális városnéző sétán!

Kerek évfordulót ünnepel idén a debreceni közösségi közlekedés: 140 éve, 1884. októberében indult el a városi vasút, azaz a villamos elődje. Ennek alkalmából gyűjtöttünk össze néhány közlekedéstörténeti érdekességet.

Az Osztrák–Magyar Monarchia területén először Debrecenben jött létre gőzvonatású tömegközlekedés, messze megelőzve Bécsét

és Budapestet. A debreceni városi vasúton 1884. október 2-án tizenkettő óra negyvenöt perckor indult el a személyforgalom, a teherforgalom pedig tizenegy nappal később, 1884. október 13-án. Ez olyan modernnek számított akkoriban, hogy amikor Ferenc József Debrecenbe látogatott 1890. szeptember 12-én, maga is felült a vonatra.

Míg a gőzmozdonyokkal hajtott városi vasútközlekedés elsőként Debrecenben valósult meg, a villamos-közlekedés más városokhoz képest csak jóval később, 1911. március 16-án indult el a városban.

A városi vasút a mai 1-es villamos vonalán haladt, és eleinte csak a Nagyerdei fürdőig ért (mai Régi Vigadó). A vonalhálózat az 1910-es és '20-as években tovább bővült. Ekkor villamos közlekedett a Szent Anna, a Kossuth, a Csapó és a Hatvan utcákon, kötött pályán el lehetett jutni a Baromfivásártérig, a Közvágóhídig, a Tüzelraktanyaig, a Nagyerdei fürdőig és a pallagi Gazdasági Akadémiáig is. A ma is létező Nagyerdei hurok 1927-ben épült meg.

Az 1944-es bombázás súlyos károkat okozott a Debreceni Helyi Vasút Részvénytársaság (DHV) telephelyén, lerombolta a kocsiszínt, az eszterga- és egyéb műhelyeket, valamint a jármű-állomány közel 60 százalékát. A második világháborút követően természetesen megindult a villamosvonalak helyreállítása és fejlesztése, olyannyira, hogy a villamosközlekedés a '60-as évek végére elérte csúcspontját. Ekkor 12 vonalon közlekedett villamos, és körülbelül 38-40 kilométer vonalhálózattal rendelkezett a város. A leghosszabb villamosvonal a 12-es volt, ami a Nagyalomás és Pallag között járt.

Külön fejezetet jelent a debreceni tömegközlekedés történetében a magyar gyártmányú villamosok gyártása az 1960-as években. A kétirányú, tízajtós csuklós villamos, a FVV CSM-4-es (becenevén „Bengáli”) első példánya 1969-ben került a debreceni sínekre 481-es pályaszámmal. Összesen 12 ilyen jármű közlekedett a városban, az idősebbek ma is nosztalgiával emlékeznek rá. Bár a Bengálik ma már nem járnak menetrendszerűen, nemzeti ünnepek, így például március 15-e alkalmával ma is utazhatunk velük, és külön alkalmakra bérelhetők más nosztalgiajáratokhoz hasonlóan.

A villamosközlekedés látványos fejlődése ellenére az 1968-as országos közlekedéspolitikai koncepciónak megfelelően az 1970-es években elkezdődött a debreceni villamosvonalak felszámolása a történelmi, 1-es vonal kivételével. Először a pallagi és tudószanatóriumi vonalakon szűnt meg a közlekedés 1970-ben, majd 1971-ben felszámolták a 6-os számú, Arany Bika – Köztemető vonalat is. Az 5-ös számú, Hatvan utca – Nyulas vonalon 1973-ban közlekedett utoljára villamos, az utolsó, 4-es számú vonal pedig, a Megyei Tanács – Vágóhíd között 1975-ben szűnt meg. Ebben az időszakban csökkentették drasztikusan az 1882 óta közlekedő Zsuzsi Erdei Vasút eredeti vonalát is. A villamosok helyét buszok vették át.

A villamosvonalak felszámolását követően az 1970-es években napirendre került a trolibuszvonallal kiépítése, ami végül csak a '80-as évek második felében valósult meg. Az első, 2-es számú trolibuszjáratot 1985. július 2-án avatták fel, míg a 3-as számút 1988. október 3-án.

Négy évtized után, a 2010-es években újra megindult a debreceni villamoshálózat bővítése. Az új, 2-es villamosvonalon 2014. február 26-án indult el a közlekedés és vannak tervek újabb vonalak kiépítésére is.

Ma Debrecen két villamosvonallal, öt trolibuszvonallal és számos buszvonallal az ország egyik legfejlettebb közösségi közlekedési hálózatával büszkélkedhet. És akkor a több mint száz kilométer hosszú kerékpárúthálózatról még nem is beszélünk, de ez már egy másik történet.

Erdei Nóra, archív fotók forrása: Fortepan

Hogyan hozd vissza az élővilágot a kertedbe? Permakultúra egyszerűen

Ez a kifejezés talán nem ismerős még a számodra, bár meg merem kockáztatni, hogy az agrártudományt tanulók közül már van, aki hallott róla. Lényegében egy olyan kert vagy környezet megalkotásáról van szó, amely a fenntarthatóság jegyeit hordozza magában.

Miért is olyan fontos ez?

Tehetné fel a kérdést bárki. A mai világban egyre több területet vesz el az emberiség a természetes élővilágtól – átalakítja azt a saját elképzelésének megfelelően –, ezzel elvéve rengeteg állat élőhelyét. Ez azon kívül, hogy csökkenti a természetes, illetve természetközeli területek mennyiségét, csökkenti az egyébként ezeket kedvelő állatok egyedszámát is.

Egyszerű összefüggés nem? Kevesebb hely=kevesebb élőlény.

Sajnos az állatok és növények nem tudnak maguknak emeletes házakat építeni, hogy kisebb helyen is elférjenek. Itt jön be az ember újra a képbe. A permakultúra elsődleges lényege az, hogy egy olyan területet, például kertet csináljunk, ami lényegében önfenntartó, és csak minimálisan kell az embernek beleavatkoznia, hogy tökéletesen működjön. Egy olyan rendszer, mely az ökológiai törvényeket alapul véve, együttműködve az élővilággal, egy stabil állapotot tart fent. Lehetne lusta kertész módszernek is hívni akár. Na de ahhoz, hogy megvalósuljon az együttműködés, kedvezni kell az élővilágnak. Ha ez megvan, lényegében teremtettünk egy területet, ami élőhelyként szolgál, és nekünk is hasznos. Nézzünk rá konkrét példákat:

Minél magasabb a fajsám, annál jobb, ez az elsődleges szempont.

Tehát, ha tudunk teremteni egy kertet, amiben minden szezonban vannak virágok – például tavasszal krókusz, ősszel pedig őszirózsa –, akkor a beporzó rovarok szívesen ellátogatnak majd hozzánk. Érdemes több évelő növényt beszerezni, hogy egy stabil éves rendszeresség állhasson fenn. Ültessünk gyógynövényeket, zöldségeket, gyümölcsfákat, bokrokat. Miért? A fák jelenléte bevonzza a korhadékevő rovarokat, a bokrok pedig rejtőzkodóhelyként szolgálhatnak a kisebb állatok számára. Sőt, a gyümölcsfák, -bokrok eleséget jelenthet a madaraknak. Tavát is létesíthetünk, mely alkalmas lehet az esővízgyűjtésre, illetve növeli a diverzitást.

Gardens & Orchard, 1-20 years, 2009

Mégis miért nevezik lusta kertésznek?

Az évelő növényekkel, mivel nem kell újra elültetned őket, nem lesz feladatod. Következő lépésnek jöhet a vízmelegtartás. A tó már részben megoldja ezt, de érdemes több esővíz tartályt is kialakítani, hogy mindenhová elegendő víz jusson.

Az egyik legfontosabb lépés, amit be kell tartanunk, hogy ügyeljünk arra, hogy őshonos növényeket ültessünk.

Ez talán az egyik legfontosabb szempont, mivel bár a méhek számára elsősorban az a lényeg, hogy virágokat találjanak, a többi állat Magyarországon kifejezetten az őshonos növényfajokhoz alkalmazkodott. Akkor teszünk nekik a legjobbat, ha ehhez tartjuk magunkat.

Ha már ökológiai módszerekről beszélünk, akkor a gyom és kártevők elleni szereket is el kell felejtenünk. Erre is létezik környezetbarát megoldás: az illatos virágok. Sok kártevőt például el lehet űzni csupán annyival, hogy levendulát ültetünk a kertünkbe. Ha mindez nagyjából megvan, akkor már kijelenthetjük, hogy készen is vagyunk. Nem kell ültetni, permetezni, maximum egy kicsit kapálni és metszeni néha.

Ha ki akarod hozni a maximumot, akkor a téli madáretetést vagy akár madárodú-telepítést is megfontolhatod. Illetve a rovarhotel-készítés is eredményes lehet, ha merészebb vagy. Akinek van kedve belevágni, annak javasolom, hogy alaposan tájékozódjon a szakirodalomban, mert ennek a környezetnek a kialakítása részletes és hosszabb folyamat. **Mindenkinek sikeres kertészkedést kívánok!** Írta: NAGY MÁRTON bizottsági tag

Túl nagy lábon élünk

Ki ne hallott volna Nagyláb azaz Bigfoot legendájáról, aki a hegyekben lakva rémisztgeti az arra járó ártatlan járókelőket. Sokan hisznek a nagy szörny létezésében, míg mások egyszerű ostobaságnak tartják. Az igazság viszont az, hogy a szörny valóban létezik – nem egy fehér bundás lényként, hanem bennünk, hétköznapi embereinkben, akik nem élünk fenntartható módon, és sokkal több természeti erőforrást használunk fel, mint amennyire valójában szükségünk lenne. Vegyük példának a mindennapos vízfelhasználásunkat. Nem pusztán azt, amit megiszunk, hanem mindazt, amit valójában elhasználunk. Ezt nevezzük vízlábnomnak, de miből is áll valójában?

Mennyi vizet is használunk?

A virtuális víz fogalma John Anthony Allan nevéhez kötődik. Arra akarta felhívni a társadalom figyelmét, hogy a víz számos termék és szolgáltatás alkotóeleme, nyersanyaga. Így számszerűsíthető, hogy a reggelink, ebédünk, vacsoránk alapanyagai, vagy a ruháink mennyi víz felhasználásával készültek el. Itt sem csak arra kell gondolni, hogy a leveshez adva vizet használunk, vagy éppen teát iszunk. Minden élő és élettelen alapanyagban van valamennyi víz, továbbá azt is figyelembe kell venni, hogy mennyi vizet használnak fel az előállításához, a tisztításához, a növények termesztéséhez vagy az állatok tenyésztéséhez.

Tehát a **virtuális víz** például azt fejezi ki, hogy mennyi víz szükséges egy tyúktojás előállításához, mennyi víz felhasználásával készül egy termék, mennyi virtuális vizet tartalmaz például 1 kg marhahús, ha figyelembe vesszük az állat teljes életútját: a szarvasmarha megszületésétől a hús eladásáig. A közvetett (más néven virtuális) vízfogyasztás jelentős mértékben növeli vízlábnomunkat. Például egy csészényi kávé termesztése, feldolgozása, szállítása 140 liter, 1 kg marhahúsé átlag 13.000-16.000 liter vizet emészt fel – az állatok etetésére használt termény vízigényét is beleértve – mire asztalunkra kerül. (Összehasonlításként: egy teli fürdőkádnyi víz 140 l, ennyit igényel 1 csésze kávé előállítása.)

A víz értékes kincs. A vízforrások iránti kereslet folyamatosan nő világszerte. A Föld **állandó** édesvízkészletét nemcsak a túlzott fogyasztás, a népességnövekedés, hanem az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés, a talajszennyezés, a gazdasági növekedés, a változó életstílus is veszélyezteti. Ahhoz, hogy a Föld 7,2 milliárdos népességének minden tagja ugyanannyi vizet használjon naponta, mint a nyugati országok lakossága, **már most 3,5 Földre lenne szükség.** Márpedig 2050-re 10 milliárdan leszünk, és **a Föld édesvízkészlete állandó: 200 000 km³.**

Nézzünk néhány konkrét példát:

Csokoládé: A csokit mindenki szereti, nem csak Gombóc Artúr. Egy tábla csokihoz 1703 liter vizet kell felhasználni. Ennek nagyobb része a növény neveléséhez szükséges. Am ennek nagy része esővíz, köszönhetően a kakaótermő vidékek éghajlati adottságának.

Sör és bor: A négy fő összetevő a söriben a komló, a maláta, a sörélesztő és a víz. Körülbelül 75 liter szükséges ez utóbbiból ahhoz, hogy mi egy pohárral felhörpintessünk. A sörgyártók már igyekeznek kifejleszteni az alacsonyabb vízigényű gyártási metódusokat. A borkészítés jelentősen több vizet igényel, mint a sörgyártás. A növény gondozásától az edények tisztításáig közel 3300 liter vizet használnak fel, míg a palackozásra kerül a sör.

Ásványvizes palack: Egy üveg ásványvíz előállításához majdnem 7 liter víz kell. Szerencsére ezek mostanában nagy mértékben a RePontok által kerülnek újrahasznosításra, ám még mindig sokkal jobb megoldás, ha saját kulacsot használunk és nem kell használnunk PET palackokat feleslegesen.

Okostelefon és számítógép: Manapság mindenki zsebében ott lapulnak ezek az okoseszközök, de bele se gondolunk mennyi víz szükséges az előállításukhoz. A gyártási folyamatokhoz ugyanis több mint 12.800 liter víz szükséges. Ezt a vízmennyiséget főleg az alkatrészek előállításához használják fel. Minden egyes chipet, amit beépítenek a készülékbe, több mint harmincszor kell átöblíteni. Több chip, több víz.

Kutyaeledel: Rengeteg magyar háztartásban laknak négylábú házikedvencek, akik rengeteg szeretetet adnak nekünk, ám meglepődnénk, mennyi vizet használnak fel étkezéseik során. Egy közepes tálnyi állateledel gyártásának vízlábnomja körülbelül 757 liter. Több mint a fele ennek a mennyiségnek az alapanyagként szolgáló jóságok etetéséhez, itatásához szükséges, és csak a többi meg magának az eledelnek az előállítására.

Pamutpóló: A fast fashionról napokig beszélgethetnénk, miért káros a Föld szempontjából. Sokszor csak beszéladunk venni ezt-azt az idényre, amit lehet, szezon végén tovább is adunk. Egy sima, egyszerű pólónak nagyobb a vízlábnomja, mint gondolnánk: 2700 liter vizet használnak fel a gyártása során. A poliészter felsők előállítása valamennyivel kevesebb vizet igényel, viszont több kőolajat kell feldolgozni hozzá.

Farmer: Mintegy 7570 liter vízre van szükség egyetlen farmernadrág legyártásához. Ebben benne van a pamutgyártás és a varrás folyamata is. Körülbelül a felével lehetne csökkenteni ezt a vízigényt, amit mi sem mutat jobban, minthogy a Levi's elérte, hogy csak 3777 liter vizet használjanak fel egy nadrág előállításához.

Tények és érdekességek

Hazánkban személyenként átlagosan napi 110 liter vizet fogyasztunk, vízlábnomunk ehhez képest kedvező, napi 2055 liter. Ha a világon az 1 milliárd fogyasztó mindegyike 2 új pamutpólóval kevesebbet vásárolna évente, az így megtakarított víz árával 4,6 millió ember éves élelmezését lehetne fedezni.

A napi közvetett vízfogyasztást nemcsak az élelmiszerek tudatos megválasztásával lehet csökkenteni, de apróbb odafigyeléssel is óvhatjuk vízkészleteinket. Az elektromos áram előállítása is nagy vízlábnommal jár, így ha odafigyelünk a használatára, akkor nemcsak a pénztárcánk jár jobban, de óvjuk az ivóvízkészletet is. A vízcsapok nyitva hagyásával pedig nemcsak annyi édesvíz megy kárba, amennyit kiengedünk, hanem a víz előállításához és célba jutásához szükséges víz is veszendőbe megy.

Egy kis odafigyeléssel elkerülhetjük, hogy olyan nagy lábat növezzünk, mint Nagyláb, a hegyiszörny, és ezért a Föld és azon élő embertársaink is nagyon hálásak lesznek.

Írta: TÓTH EMESE, bizottsági tag

Forrás: (utoljára letöltve: 2024.10.21.)

<https://www.waterfootprint.org/resources/interactive-tools/product-gallery/>

<https://greenfo.hu/hir/mekkora-a-vizlabnyomunk/>

<https://ed.ted.com/lessons/are-we-running-out-of-clean-water-balsher-singh-sidhu>

<https://www.youtube.com/watch?v=b1f-G6v3voA>

Szepesszerdahelyi Márk fordítása:

Concha Buika: Kék árnyék a fényben (Hay en la luz)

A fényt kék árnyék fonja be,
a szemedben mély bánat ül,
elgondolkoztat, összezavar
noha nem tudom, miért.

Úgy érzem, hogy ott vagyok a folyó partján,
és téged nézlek: Most mihez kezdjek?
És te csak mész, egyre távolodsz,
én meg ballagok könnyörögve,
fordulok utánad, hogy még lássalak.

Hajnalodott, és az egyik sarkon
megjelent egy apró virág,
amit napszálltakor szerelemmel adtam át,
noha nem tudom, miért.

Úgy érzem, hogy ott vagyok a folyó partján,
és téged nézlek: Most mihez kezdjek?
És te csak mész, egyre távolodsz,
én meg ballagok könnyörögve,
fordulok utánad, hogy még lássalak.

Fényben – China Tibor felvétele

Az Egyetemi Élet folyamatosan várja verseiteket, prózáitokat a szepszelet@gmail.com-ra vagy a szerkesztőség címére!

Olimposzi dallamcsúcok – avagy zenei ínyencfalatok Sol Oriens módra

A görög tengerpart több értelemben nevezhető gyümölcsöző vidéknek, gondoljunk például a nektárdús délszaki csemegékre, vagy éppen a tenger gyümölcseinek változatos arzenáljára. A debreceni Sol Oriens kórus, mely a DE BTK Művészeti Központ kurzus kínálatában is szerepel, a közelmúltban nem csupán ezeket a finomságokat kóstolhatta, megízlelhette zenei teljesítményének terméseit is.

Kezdjük most a tálalást a fő fogással. Az Olimposz lábánál elterülő üdülőövezetben, Paralián 2024 szeptemberében az ének-együttes megnyerte a 12. alkalommal kiírt Music and Sea Nemzetközi Kórusverseny vegyes kari kategóriáját. Az Európa különböző tájékairól érkező 18 művészeti csoport közül a zsűritől a második legmagasabb pontszámot érdemelte ki, ezzel lefozta szerb, észak-macedón és később a nagydíjat elhódító pozsonyi riválisát. Manapság ritkaságszámba megy magyar amatőr kórus nemzetközi mezőnyben szerzett elsősege.

Lássuk, miféle alapanyagokra van szükség a kuriózum megszületéséhez, vajon miből áll össze a győzelem receptje. Először is végy egy nem túl zsenge (bár fiatalos), régóta érlelődő, zeneszerető baráti társaságot. Az 1990-ben alakult Sol Oriens a mai napig főként tanárok, orvosok és egyetemi hallgatók alkotják. A felkelő nap jelentésű névválasztás találónak bizonyult, hiszen sokszor volt szüksége a megújulás képességére.

Túlélte az együttes a kórus műfaj rendszerváltást követő általános visszaesését, a szilárd intézményi és anyagi háttér hiányát, a karnagyváltásokat, a Covid-pauzát és a tagság gyakori fluktuációját. Az elmúlt évtizedekben számos országban énekelt eredményesen. Ausztriában, Horvátországban és Máltán 3. helyen végzett, két alkalommal is második lett a rangos debreceni Bartók-versenyen, és a görögországi elismerést megelőzően kétszer aratott győzelmet: Spanyolországban és Szlovákiában. Ízlésvilága széles körű, nem elkötelezett egyik stílusirány vagy korszak tekintetében sem, ezt jól mutatja hellén repertoárja, melyben Liszt romantikája, Orbán György kortárs bravúrdarabja és modern népdalfeldolgozás egyaránt terítéken szerepelt.

Második lépésként az előzményekhez adjunk hozzá egy friss és lendületes karnagyot, Mike Ádámot, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara és a Nyíregyházi Egyetem fiatal oktatóját, ki zeneszerzői tehetségét is megcsillantotta már. Néhány éve vette át az irányítást a kórus negyedszázadon át magas szinten és hőfokon vezénylő Deményi Saroltától. Az új művészeti vezető két éve remek sikerrel indult, a budapesti Kodály-versenyen döntőbe vezette együttesét.

A harmadik fontos összetevő a működés megfelelő anyagi háttere. Ez egy nehezen előteremthető hozzávaló, a beszerzés, a piaci kínálat

feltérképezése leginkább Bánhalmi Sára kuratóriumi elnökre hárul. Az alapítványi forma szerencsére ad némi mozgásteret, a kötelező tagdíjon kívül kulturális pályázati lehetőségek és 1%-os adófelajánlások nyújtanak segítséget, ám nagyobb kiadások esetén – mint a mostani utazás volt – marad az önffinanszírozás. Komoly könnyebbséget jelent, hogy a Debreceni Egyetem próbatermet biztosít a vegyes karnak.

Egy élvezhető zenei produktum persze sok egyéb fűszert is igényel, közülük néhány bőségesen fellelhető a Sol Oriens háza táján. Összefér itt egymással minőségi munka, naiv lelkesedés, harsány jókedv, ezáltal generációkon átívelő zenei és emberi harmóniát hozva létre.

Aczél Ákos

Az egészség védelme egy országos kezdeményezésben

Nagy Róbert, a Debreceni Egyetem által delegált HÖÖK-elnökségi tag vezetésével indult el egy országos egészségtervező program, aminek első, pilot állomásai a DEHÖK gólyatáborában valósultak meg. Robi, aki maga is végzős orvostanhallgató, az Általános Orvostudományi Kar korábbi elnöke, évek óta szívén viseli hallgatótársai egészségét. A program céljairól, unikalitásáról és az abban foglalt vizsgálatokról kérdeztük.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Először is tisztázzuk, hogy mi is ez a projekt, ami a Debreceni Egyetemen debütált?

Nagy Róbert: – Ez a program egy olyan életmód- és egészségvizsgálat a hallgatóknak, aminek az a célja, hogy egy átfogó képet kapjunk az egyetemisták fizikális és a mentális egészségi állapotáról. Azt látjuk, az a tendencia, hogy egyre többen foglalkoznak a tudatos, egészséges életmóddal. Nincs jelenleg Magyarországon egy átfogó kutatás, aminek a célcsoportja ez a hallgatói korosztály. Fontos, hogy ez az országos egészségtervező program egyrészt egy vizsgálat, másrészt egy szolgáltatás. Lényege, hogy visszakapjanak a hallgatók valami számukra hasznosat: olyan vizsgálatokon mehetnek végig, amik között egészen sok megszokott van, de idővel szeretnénk minél speciálisabbakat is beépíteni. Úgy fejlesztettük ki a Debreceni Egyetem Családorvostani Tanszékével, hogy egy kérdőíves rész és egy fizikális vizsgálati sor után a megkapott eredményekből minden hallgatónak egy személyre szabott egészségtervet tudjunk adni. Ez egy olyan díjmentes szolgáltatás, amit ha a magánellátásban készítenének, igencsak megterhelné a hallgatókat anyagilag.

Természetesen még gyerekcipőben járunk, de az a célunk, hogy minden hallgató ingyenesen hozzáférhessen ehhez az egészségtervhez, amiből tájékozódni tud a jelenlegi egészségéről, útmutatást kap, hogy miben kellene fejlődnie. Később pedig egy olyan visszajelző rendszert tudunk rá építeni, amivel hogyha fél év múlva visszanezzük ezeket az eredményeket, akkor látjuk, hogy milyen irányba mutat a fejlődése, hogy megfogadta-e a tanácsokat, ha azon az úton haladt, akkor javultak-e az értékei.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Jó, hogy említetted a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karának a Családorvosi és Foglalkozás-Egészségügyi Tanszékét. Honnan jött ez az együttműködés?

Nagy Róbert: – Alapvetően az ötletet a HÖÖK elnökségével közösen találtuk ki: fontosnak tartjuk, hogy az egészséggel – legyen az a fizikális vagy mentális – országos szinten foglalkozunk. Könnyű dolgom volt, hiszen a tanulmányaimból kiindulva megvoltak a megfelelő eszközeim. Megkerestem a Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karának dékánját, prof. dr. Mátyus Lászlót, akivel még a kari HÖK-elnöki pályafutásom alatt építettem ki jó kapcsolatot. Előadtam neki ezt az ötletet, és ő is úgy gondolta, hogy ez egy értékes és hasznos projekt, amit szívesen támogatna. Ő ajánlotta a Családorvosi és Foglalkozás-Egészségügyi Tanszékét, akik azonnal felajánlották, hogy biztosítják a szakmai háttérét a programnak. Fontosnak tartottuk, hogy egy olyan átfogó terv legyen mögötte, amit a szakma is támogat.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Átbeszéltünk, hogy tulajdonképpen mi ez a program, hogy ez hogy jött létre el, nagyon fontos ugye a szakmai háttér, a Családorvostani Tanszék által, de mesélj, kérlek, arról, hogy tulajdonképpen mi a program célja és a fő kifutási pontjai.

Nagy Róbert: – A legfontosabb cél az, hogy a programban részt vevő minden hallgatónak biztosítsunk egy személyre szabott egészségtervet, amely terv követésével egészségnyereséget érhetünk el. Az egészségterv kiter az egészségmegőrzés és -fejlesztés mind lelki, mind testi aspektusára. Fontos megjegyezni, hogy holisztikusan kell szemlélni az egészséget, nem szabad külön csak a lelki vagy csak a fizikális egészséggel foglalkozni, a kettő összefügg. Második fontos célunk, hogy a kapott eredményekből egy átfogó kutatást készíthessünk a hallgatók egészségügyi állapotáról és életmódjáról, melyből konzekvenciákat vonhatunk le. Nem utolsósorban a program igen jelentős célja az is, hogy azok a medikus hallgatók, akik a vizsgálatokat végzik, szakmailag fejlődjenek. Lehetőségük lesz gyakorolni az orvos-beteg kommunikációt, a vizsgálatok kivitelezését, és megtanulják az egészségterv összeállításának menetét.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Tulajdonképpen három részből áll a program: van egy kérdőív, egy fizikális felmérés, illetve egy mentális egészségteszt. De pontosan milyen vizsgálatokat tartalmaz a program?

Nagy Róbert: – Ez egy összetett kérdés, mert még csak a pilot-program zajlott le, a tervezett vizsgálati sort pedig még számos helyen szeretnénk bővíteni a mért igényekhez igazítva. A Debreceni Egyetem Gólyatáborában rendezett pilotalkalom során a vizsgált hallgatók először egy validált kérdőívsort töltöttek ki, ahol az életmódjukról, a mentális állapotukról és szenvedélybetegségeikről kérdeztük őket. A kitöltés után részt vettek a fizikális vizsgálatokon, ahol az alapparamétereket vettük fel: testsúly, testmagasság, vérnyomás. Illetve hoztunk egy testösszetétel-mérő gépet, ami egy úgynevezett bioelektromos impedancia analízist végez, amely a testünk lágy szöveteinek víztartalma alapján tudja megkülönböztetni a zsírszövetet az izomszövetről. A testünkben lévő különböző lágy szövetek eltérő víztartalommal rendelkeznek. A zsírszövetnek alacsonyabb a víztartalma, mint az izomszövetnek. Emiatt a különbség miatt a test vezetőképességéből kiindulva, a készülék képes kiszámolni a testzsír és vázizom százalékos értékét és pontos mennyiségüket kilogrammban. A készülék ezen kívül méri a szerveket körbevevő zsír mennyiségét is, ezt viszcerális zsírnak nevezzük. Ez az érték rendkívül fontos, hiszen ha magas, az a szív- és érrendszeri betegségek, valamint a cukorbetegség kialakulásának fokozott kockázatát jelenti. Ezek mellett kilégzési szén-monoxidot mértünk: a dohányzó személyek kilégzési szén-monoxid-tartalmát néztük elektrokémiai úton.

A lelki egészségre vonatkozó vizsgálatok még tesztfázisban vannak, szeretnénk a témát minél részletesebben tárgyalni és hangsúlyozva megjeleníteni a programban. Jelenleg a már említett kérdőívbe emeltük be az úgynevezett rövidített Beck-féle kérdőívet, ami a depresszióra való hajlamot vizsgálja. Szeretnénk, hogy minél több és minél speciálisabb vizsgálatokat tudjunk beépíteni, amikhez a hallgatók alapvetően nem jutnak hozzá, vagy a magán-egészségügyben komoly kiadásokkal kapják meg.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Mitől unikális ez a szűrőprogram?

Nagy Róbert: – Egy teljesen hallgatói szerveződéssel programról beszélünk, tehát a vizsgálatok operatív elvégzését az önkéntes felsőbb éves medikus hallgatók végzik majd szakmai szupervízió mellett. Szeretnénk a programban részt vevő önkénteseknek szabadon választható kreditet biztosítani, majd pedig esetleg a

gyakorlati időbe beszámíthatóvá tenni az önkéntes munkaórákat. Dolgozunk azon, hogy ezen felül egyéb juttatásokkal is tudjuk őket motiválni. Ahogy már említettem, természetesen az orvostanhallgatók munkavégzése szakmai felügyelet mellett történik, minden állomásra hívunk egy már praktizáló orvost, ezáltal biztosítva azt, hogy mindig legyen egy biztonsági háló, hogyha bármilyen kérdés felmerül.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Akkor jól értem, hogy itt nem egy fix stáb dolgozik, hanem mindig más egyetem medikus hallgatói segítik a munkátokat?

Nagy Róbert: – Pontosan. Egyeztetünk az összes orvosi egyetem hallgatói önkormányzatával, akik biztosítottak arról, hogy szívesen támogatják a munkánkat. Ez alapján régiókra osztottuk az országot, és minden olyan felsőoktatási intézményben, ahol nincsen medikus képzés, ott a hozzá legközelebb lévő orvosképző egyetem hallgatói bonyolítják le a vizsgálatokat. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy például minden pesti egyetem esetében csak a Semmelweis Egyetem hallgatóira számítunk, szeretnénk egyenlően elosztani a lehetőségeket. Az orvostanhallgatókat egy online képzés során betanítjuk, a helyszínen mi biztosítjuk a szükséges eszközöket és működési tervet, illetve a már említett supervisorokat is meghívjuk az egyes állomásokra. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a projekt által egy országos összefogás alakuljon ki.

DEHDK PR és Sajtóiroda: – Mit tapasztaltatok a hazai terepen, a pilotszűrés során?

Nagy Róbert: – Sok hasznos és fontos dolog kiderült, amire nem biztos, hogy gondoltunk először, ezért is jó, hogy az általam ismert helyszínen, ismerős szakemberekkel, medikustársakkal próbálhattuk ki, hogy hogyan is kell kinéznie majd ennek a szűrésnek. Nagyon lelkesek voltak a gólyák, izgalmas volt látni, hogy ilyen fiatalon mennyire tudatosak és kíváncsiak az egészségükkkel kapcsolatban. A végcél, ahogy már említettem az, hogy létre tudjunk hozni a program által egyegészségtudatos hallgatói társadalmat, egy közösséget, hogy minden jelenlegi és későbbi egyetemista generációnak alapvető fontosságú legyen az egészsége.

A program további részleteiről majd a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának felületein tájékozódhattok.

Kovács Eszter Csilla,

fotó: Kovács Roland, Máthé Hunor Szilárd

Rendhagyó programok és premierek

Az évad előrehaladtával fokozódnak az izgalmas Csokonai Nemzeti Színházban: Folytatódik a nagyszerű bemutatók sora, amely az opera, a humor és a drámai rajongóinak is kedvez, továbbá az előző évadok közönségkedvencei is visszatérnek a színpadra. Emellett több különleges alkalmat is naptárra tűztünk, hiszen a Kulisszák novemberi kiadása az elmúlt 50 év történéseire tekint vissza, az őszi hangulatot pedig egy kísérteties tematikus házbejárással hozzuk el közönségünknek.

Természetesen október sem telt történések nélkül a színházban: A MagdaFeszt változatos programjával indítottuk a hónapot, majd a Függyönny fel! és az Erkel és a felkelés című humoros darabok bemutatóira került sor. A színházkedvelőknek azonban novemberben sem kell aggódnuk, hiszen érkezik a legújabb bemutató. Nem más, mint színházunk igazgatója a dupla operaelőadás egyik szerzője: Mátyássy Szabolcs: Scaevola című háborús darabja Giacomo Puccini: Gianni Schicchi című operájával áll párba.

A Scaevola nyitja az előadást, amelyben valahol Európában, valamikor az ezredfordulón környékén, egy háború poklában járunk. A cselekmény alapmotívuma egy régi legenda, a Rómát bátorságával és állhatatosságával megmentő, jobbát társaiért tűzbe tevő Mucius Scaevola története. Hősies gesztusa aktualizált környezetben, mára is érvényes körülmények között elevenedik meg a színpadon.

Puccini vígoperájában Bouso, a dúsgazdag firenzei polgár váratlanul meghal. Rokoni körében a mélységes gyászt pánik váltja fel, amikor kiderül, hogy az elhunyt minden vagyonát egy kolostorra hagyta. Rinuccio azt javasolja kapzsi családjának, hívassák szerelmének, Laurettának az apját, Gianni Schicchit. Schicchi eljártssza a haldokló szerepét és így segít megváltoztatni a család számára kedvezőtlen végrendeletet, azonban a történet váratlan fordulatokba torkollik, amelyek az egész családot magukkal rántják.

November 3-án egy igazán különleges alkalom várta nézőinket a Csokonai Teátrumban: az őszi időre hangolódva tematikus kísérteties házbejárást tartottunk, ahol színművészeink fergeteges hangulatú sétát szerveztek a történelmi épületben. Lidércek és sötétség töltötte meg a 160 éves épület folyosóit, miközben társulatunk tagjai fény- és hanghatásokkal és színészi tehetségükkel mulattatták – vagy éppen borzongatták – a közönséget. A tematikus program nemcsak lehetőséget adott, hogy egy könnyedebb órát

töltsenek el kedves vendégeink az épületben, de színészeinkkel is személyesen találkozhattak, így jobban megismerve az előadások hőseit. Az esemény három alkalma jó hangulatban, telt házzal zajlott le.

November végén még egy nagyszerű lehetőséget szeretnénk nézőink figyelmébe ajánlani előadásainkon kívül: november 28-án folytatódik a Kulisszák, Ráckevei Anna színművész beszélgetéssorozata. Ebben a hónapban azonban egyedi alkalomról van szó, hiszen nem egy előadás képezi a témát. A beszélgetésen részt vesz az idén ötven éve a társulat részeként tevékenykedő koreográfus, Laczó Zsuzsanna, valamint a szintén ötven éve társulati tag, a fodrásztár vezetője, Ács Ibolya és a több évtizede a Csokonai Színházban játszó és rendező Kossuth-díjas színművész, a Nemzet Színésze, Csikos Sándor is. A debreceni színházi élet legendái felidéznek az elmúlt fél évszázad történéseit, legfontosabb fordulóit, a múltidézés pedig a teátrum minden „szegmensét” lefedi a résztvevők munkaterületének köszönhetően.

Természetesen, mint mindig, a színpadon most is az előadások kapnak főszerepet. Reflektorfényben idei bemutatóink: Az Oliver!, a Godot-t várva, a Függyönny fel! és az Erkel és a felkelés is újra műsoron a hónapban, így akik nem csatlakoztak be szeptember óta a színházi évadunkba, mostanra igazán változatos előadáskínálatból válogathatnak. Friss előadásainkon túl – amelyek a bohózatától a musicalen át a drámáig terjednek – természetesen régi klasszikusok is visszatérnek: A Pál utcai fiúk a hatalmas érdeklődés tükrében újra színpadon, továbbá a Borbély Szilárd: Nincstelenség című regényére alapuló dráma is újra látható lesz. A MagdaFeszt után újra megnyílik a lehetőség a Szabó Magda életét feldolgozó Für Elise megtekintésére is.

Kedves nézőink már a decemberi műsorkínálatunkból is válogathatnak: az országosan is egyedi María de Buenos Aires című argentin tangó-opera ismét a Csokonai Fórum

Latinovits Zoltán termében lesz látható, emellett a Veszedelmes viszonyok és számos meglepetés program is várja a színházkedvelőket. Részletes programkínálatunkat megtalálhatják a csokonaiszinhaz.hu oldalon és közösségi felületeinken is.

Kalász Ákos

**Személyes és online
Mentálhigiénés Konzultációs
Szolgálat**

Ismét fogadjuk személyesen is a hallgatókat, valamint továbbra is biztosítjuk az online konzultáció lehetőségét a különböző felületeken (Skype, Viber stb.)

E-mail-es bejelentkezés: demekkonz@unideb.hu

Személyes konzultáció esetén kérjük a megfelelő higiéniai szabályok betartását!

Forduljon hozzánk bizalommal!

Megújult online elérhetőségeink

Egyetemi honlap:
<https://demek.unideb.hu/>

Facebook oldal:
<https://www.facebook.com/demekdebrecen>

Dolgozói e-mail cím:
demek2@unideb.hu

Hallgatói e-mail cím:
demekkonz@unideb.hu

Forduljon hozzánk bizalommal!

**Személyes és online
pszichológiai konzultáció a
Debreceni Egyetem dolgozói
számára!**

Ismét fogadjuk személyesen is a dolgozókat, valamint továbbra is biztosítjuk az online konzultáció lehetőségét a különböző felületeken (Skype, Viber stb.)

E-mail-es bejelentkezés: demek2@unideb.hu

Személyes konzultáció esetén kérjük a megfelelő higiéniai szabályok betartását!

Forduljon hozzánk bizalommal!

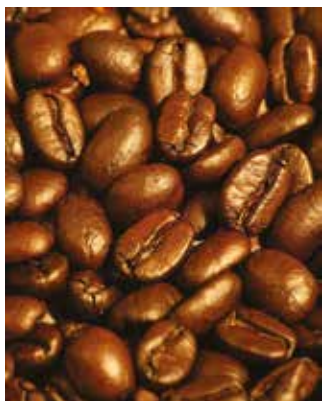
University of Debrecen Mental Health Center
Mentalconsult
Mental Health Counselling at the University of Debrecen for
English Speaking International Students

If you are in need of some assistance regarding family and relationship problems, conflictual situations, adaptation difficulties or other challenging topics we are here to help!
The University's Mental Health Center provides mental health counselling by mental health professionals for international students.
Our service is free of charge and anonymous.
Feel free to contact us at: mentalconsult@unideb.hu

Fenntarthatóság a kávétermesztésben, a kapszulás kávék piaca

Kávé. Legyen az őrölt vagy szemes, pörkölt vagy babbkáv, bizonyára mindnyájan hallottuk már annak az italnak a nevét, amely az imént említett termékekből készül, s azt hiszem, hogy legtöb-

bünk a szó hallatán szinte még a frissítő, világszerte népszerű élvezeti cikk illatát is érzi. Napjainkban körülbelül 3 milliárd csésze kávé fogyasztunk el a világon, mely 20 grammos adagokat feltételezve, nagyjából napi 60 000 tonna őrölt kávé felhasználásával egyezik meg. A legnagyobb exportőrök a 2022. januári adatok alapján Brazília, Vietnám és Kolumbia, legmagasabb arányban pedig, amint a 2021-es adatokból kiderül, az USA, Németország és Olaszország importálja a kávébabokat.

Manapság azonban komoly problémákkal kell szembenéznünk a kávétermelés láncolatában, kezdve a termesztés érdekében elvégzett erdőirtásokkal, a farmerek alacsony bérének át, a rossz életkörülményekig, melyet javarészt az okoz, hogy a modern világ kávéra költött összegének a gazdálkodók sokszor szinte még a tizedét sem kapják kézhez.

Sajnos ezen túl a kávégazdaságot sok országban rosszul működtették, kevés új befektetéssel, s a terméshozamokból is látható, hogy a hatékonyság javítása nem volt elsődleges szempont a 2000-es évek elejéig. Az ipar a kihatásatlan, tartalék földterületek miatt erre nem fordított eddig nagy hangsúlyt, manapság azonban a megművelendő területek csökkennek, ezzel egyre nagyobb aggodalmat okozva, hiszen a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésének problémája miatt az erdők és szavannák elpusztítása nem jelenthet járható utat. A jó hír, hogy ma már sokszor a kávétermesztők és -vásárlók támogatnak olyan kezdeményezéseket, melyek az újraerdősítésre és a fenntartható mezőgazdaság elterjesztésére irányulnak. Habár a mezőgazdaságban hatalmas előrelépés történt az emberi jogok tekintetében, sajnos a kényszer- és gyermekmunka alkalmazása, a diszkrimináció és a munkahelyi zaklatás még továbbra is fellelhető a kávé előállításának folyamatában.

Egyre nagyobb a tudatosság azzal kapcsolatban, hogy a különböző minősítő szervezetek által lehet a leghatékonyabban támogatni a fenntarthatóság folyamatát, azaz a környezetet, az emberi jogokat és a fejlődő országok helyi közösségét, ennek érdekében szeretném az olvasóknak bemutatni a manapság legismertebb védjegyek mögött álló egyesületek tevékenységét.

Az UTZ Certification ma már a Rainforest Alliance (továbbiakban: RA) csapat része, ők honlapjukon így mutatják be átfogó céljukat: „Ha UTZ címkével ellátott kávé, kakaót, teát vagy mogyorós terméket vásárol, egy szebb jövőt építhet.” A RA szervezet segíti a gazdálkodókat abban, hogy hosszú távú sz tenderdeket létrehozva megváltoztassák a mezőgazdasági gyakorlataikat, így fenntarthatóan kezelve a rendelkezésre álló erőforrásokat, s megőrizve Földünk biológiai sokféleségét, ezzel a jövő generációnak igényeire is gondolva.

A kutatásom során végzett kérdőív 280 kitöltője közül csupán 84 fő volt, aki figyelt már meg FairTrade védjegyet, így szeretném ismertetni az ezen logó mögött álló munkát is. Lényege és motivációja, hogy „méltányos kereskedelmi feltételeket teremtsen a Harmadik Világ szegény termelői számára, ezáltal esélyt nyújtva számukra egy fenntartható fejlődési modell kialakítására” (Tóth, 2019). Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, a gazdálkodóknak a kapott támogatásért cserébe meg kell felelni adott környezetvédelmi és szociális, valamint bizonyos munkafeltételeknek, mellyel biztosítják, hogy az a termék, amelyet ők állítanak elő, az embert és természeti környezetet is tisztelve készült. Ennek következtében kapják meg azt a méltányos összeget, mely nemcsak az előállítási és termelési költségeiket fedezi, de stabil egzisztenciát jelent nekik és családjainak. A fair trade, azaz a méltányos kereskedelem globális mozgalma globális szinten 1,9 millió gazdálkodóval működik együtt. A tanúsítványrendszer a gazdák számára biztosítja, hogy olyan árat alakíthassanak, melyek a fenntartható termelést fedezik, így egy esetleges piaciár-csökkenéskor anyagi biztonságot élvezhetnek. Mindezek következtében a gazdák nagyobb biztonságérzettel tervezhetnek a jövőre nézve, s egy erősebb kapcsolati hálót tudnak kialakítani a vevőikkel. A méltányos kereskedelem termelőkre és kereskedőkre egyaránt vonatkozó szabványainak céljai közé tartozik a szegénység legyőzése, valamint a legszegényebb orszá-

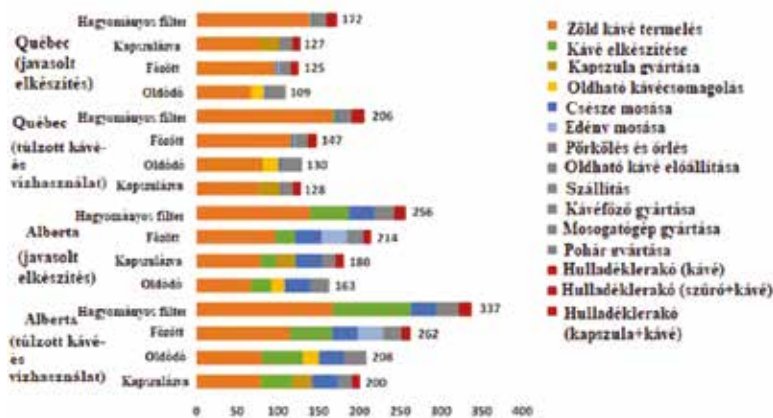
gokban a termelők megerősítése. Ezen szabványok mind gazdasági, környezeti és társadalmi kritériumokat tartalmaznak, amelyeket a tanúsítvány megszerzéséhez vagy megtartásához a termelőknek és kereskedőknek teljesíteni kell.

A Fairtrade Minimum Price, azaz a „Fairtrade Minimum Ár” is a szervezet egy fontos pillérét képezi, melynek célja, hogy árzuhanások esetén védelmet nyújtson a termelőknek, lehetőséget adva ezáltal arra, hogy hosszú távon képesek legyenek tervezni. Szorosan ide kapcsolódik a Fairtrade Premium, amely a munkavállalók és gazdálkodók számára további pénzösszeg biztosításával támogatja, hogy az imént említett szereplők vállalkozásuk és közösségük minőségét javíthassák. Ezen felül a szervezet célja a hosszú távú kereskedelmi partnerség létrehozása, melyet előfinanszírozásnyújtással biztosítanak, s így működésüket állandósítani tudják.

Sajnos a fent megemlített tényezők és a fülekben olyan kecsesen csengő tisztességesség és jólét szavak ellenére ezen szervezetek működését is övezik olyan kritikák, melyeket érdemes lehet figyelembe venni és mérlegelni. Egy, a 2010-es évek közepéről származó Fair Trade-jelentés alapján például a rendszer hatása még a napi 0,04 dollár/fő gazdasági hatást sem éri el a gazdákra vonatkoztatva.

Mindezen tényeket felsorakoztatva, az előnyöktől és a környezetre, társadalomra gyakorolt jótékony hatásoktól kezdve, a kritikákon keresztül, felmerülhet bennünk a kérdés, hogy vajon akkor milyen is a fenntartható, környezetbarát kávézás. Mit tehetünk mi, fogyasztók? Milyen alternatívák léteznek a piacon, amelyek sem árban, sem pedig kényelemben nem vagy csak minimálisan térnek el a hagyományosan megszokott „feketétől”? Néhány példát szeretnék most ismertetni, kiemelt hangsúlyt fordítva a kapszulás kávék világára, mellyel igazán nagy dilemma ütötte fel a fejét az elmúlt idők során.

Ezen viták alapját képezheti a tény, hogy az évente általunk elfogyasztott, körülbelül félezer-milliárd csészenyi kávé egyre nagyobb részét a kapszulás kávéfőzők adják. Egy adag körülbelül 5g őrölt terméket rejt magában, ezzel szemben állnak a hagyományos, például kotyogós gépekkel is kompatibilis vákuumcsomagolt kávéőrlemények negyed kilogrammos formában. Utóbbi egyszerű szemmércével is mérve kevesebb csomagolóanyagot, azaz potenciális szemetet termel. Továbbá, a nagyrészt alumíniumból előállított

kapszulák létrehozása nemcsak, hogy nem kíméli a környezetet, még hatalmas energiameennyiséget is igényel. Persze, az alumínium tálkák újrahasznosíthatóak, de ez sajnos nem azt jelenti, hogy újrahasznosításra is kerülnek. 2020-ban például a korábban is említett piacot uraló Nespresso fenntarthatósági jelentése alapján a megvásárolt kapszulák harmada került csupán vissza a körforgásba.

Ezzel szemben egy Quebeci Egyetem által publikált elemzés szerint új értelmet nyerhet a kapszulás kávék világa. Ebben a tanulmányban a vizsgált kapszulás, filteres, dugattyús („french press”) és instant kávé teljes életciklusában történő üvegházhatású gáz kibocsátásának mennyiségét vizsgálják. A kávé ezen elkészítési módjainak szénlábnymát, azaz az úgynevezett „carbon footprint”-et tekintve érdekes eredményekkel szembesülhetünk. Az ábrán egyértelműen látjuk, hogy a hagyományos filteres kávé főzése okozza a legnagyobb mértékű környezeti hatást, főként amiatt, mert itt alkalmazzuk a legtöbb őrölt kávé, körülbelül 25 grammot, 280 ml ital elkészítéséhez. Ezzel szemben, a dugattyús kávéfőző 17, a kapszula 14, az instant készítmény pedig 12 gramm kávé használ fel.

S miért is lehet ideális a kapszulák alkalmazása? A legtöbb kávéfogyasztó a kutatás szerint nagyjából 20%-kal több kávé és megdöböntő módon kétszer annyi vizet használ el és melegít fel csészenként, mint amennyire alapvetően szükség lenne. Ennek eredményeképpen pedig a kapszulák – melyek a megfelelő mennyiségű kávé és víz alkalmazását biztosíthatják – válnak a legkörnyezetbarátabb kávézási formává. A legnagyobb vita, amely velük kapcsolatban aggályokat okozott, értelmét veszti e kutatás eredményeinek hála, hiszen kiderül belőle, hogy a feleslegesen felhasznált kávé nagyobb kárt okoz, mint az emberek által mumusnak beállított fém vagy műanyag edényke. A növény mezőgazdasági előállításával jóval szennyezőbb, körülbelül 40-80%-át teszi ki a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak, s ennek következtében láthatjuk azt is, hogy a termelő országok kormányainak sokkal nagyobb a felelőssége a szénlábnym csökkentésében, mint nekünk, fogyasztóknak. Természetesen nekünk sem szabad félvállról venni a problémát, ugyanis a keletkezett szemét dilemmáját nem lehet és nem is szabad elkerülni. A 2014-ben kidobott Keurig márkájú kapszulák például olyan méreteket öltöttek, hogy körülbelül tizenkétszer lehetne Földünket megkerülni velük.

Habár ez utóbbi tény igazán hajmeresztő, azt gondolom, hogy nem feltétlenül kell hatalmas változtatásokat megtennünk ahhoz, hogy tudatosabb kávéfogyasztók lehessünk, hiszen akár a védjegyekkel rendelkező termékek vásárlásával, akár a kávékapszulák és egyéb csomagolások újrahasznosításával óvhatjuk környezetünk épségét.

Kovács Kira

Nagy népszerűségnek örvend a darts

A DEAC dartsosainak tömve van a versenynaptára, minden hétre jut megmérettetés.

A 2018 tavaszán alakult dartszakosztály az elmúlt hat évben töretlen népszerűségnek örvend. A szabadidős szakosztály jelenleg több mint száz tagot számlál, a tagok mintegy fele igazolt versenyző. A DEAC dartsosainak a kezdetektől fogva a Red&White szolgál edző- és versenyhelyszínül. A versenyekből pedig nincs hiány, a DEAC szakosztálya évi ötven verseny szervezőjeként kiveszi a részét a hazai dartsközösség fellendítéséből. Kiss Imre szakosztályigazgatóval beszélgettünk az elmúlt időszak történéseiről.

– Minden évben megpróbáljuk fejleszteni a gárdát, szerencsére szép eredményeket érnek el a játékosaink. Az idei évet ennek ellenére kissé stagnálnak érzem, hozzuk a tőlünk megszokott szintet, viszont extra nagy eredményeink nem voltak. Sok igazolt játékosunknak kevesebb ideje jutott a sportra, illetve a magánéleti változások is befolyásolják azt, hogy kinél mennyire van éppen fókuszban a darts. Szabadidősport-szakosztályként mindenki, még az igazolt versenyzők is munka vagy éppen tanulás mellett járnak le edzeni és versenyekre. A környékbeli egyesületek vezetőivel nemrégiben arról beszélgettünk, hogy a jövőben érdemes lenne az igazolt versenyzők összecsapására koncentrálni. A szabadidős versenyekből kissé már

túlkinálat is mutatkozik, az igazolt sportolóknak viszont a nagyobb megmérettetésekre sokat kell utazniuk, és valamivel kevesebb ilyen jellegű versenyt rendeznek országos szinten. Egyébként szinte minden hétvégén vannak az ország különböző pontjain mérkőzések, mi is nagyon sok versenyre járunk a saját rendezvényeink mellett. A darts talán épp a hétfégi versenyek miatt ideálisabb annak, akinek már van egy kialakult életvitele: sok egyetemista és vendéglátós tagunk épp azért nem igazol le, mert hétfégén a tanulás vagy a munkájuk miatt nem tudnának versenyekre járni – mondta Kiss Imre, aki már tizenhét éve tevékenykedik a sportágban.

Összességében elmondható az új jelentkezésekkel, hogy a dartszal kapcsolatos érdeklődés mindig a világ bajnokság környékén növekszik, ebben az időszakban sokan érkeznek hozzánk, de tapasztalatból azokról szoktam elmondani, hogy megmaradhatnak a sportágban, akik még nyáron is lejönnek edzeni, amikor már csökken a kezdeti lelkesedés. A dartsosok egyébként nagyon befogadó közösség, a világ bármely pontjára utaztam, ugyanezt tapasztaltam, és nálunk sincs másképp. A tagok nem szoktak foglalkozni azzal, hogy a másik hogy néz ki, vagy honnan jött, hiszen a tábla előtt mindenki egyenlő.

Nálunk is nagyon színes a társaság, és bár elmondható, hogy vannak női versenyzők is szép számmal, mégis a mai napig inkább a férfiak sportja. Nekünk is van többszörös válogatott női versenyzőnk, várjuk a lányok jelentkezését is. Mostanában már nem szoktunk direkt tagfelvételt hirdetni, de az érdeklődőket bármikor szívesen látjuk. Nagyon összetartó közösség vagyunk, jó a tagok között a kapcsolat, az évszázó vacsoráink már legendásak, de a szabadidőnket is szívesen töltjük együtt – mondta a Magyar Darts Szövetség elnökségi tagja, aki örül neki, hogy a DEAC szakosztályaként nagyon sok eseményre kitelepülnek ők is, idén részt vettek többek között a DEAC családi napján és a Campus fesztiválon is.

– A DEAC részéről nagyon sok támogatást kapunk, így nem lehet okunk panaszra, jelenleg is tervezünk olyan újítást, amely megkönnyítené az edzéseinket. A tagok minden nap, a Red&White nyitvatartási idejében mehetnek gyakorolni, illetve minden héten csütörtökön szervezett edzésnapot tartunk, az érdeklődők játékát is ekkor tudjuk felmérni, tanácsokat adni nekik. A közös edzéseken

túl nagyon fontos az otthoni gyakorlás is, összességében illik heti négy-öt alkalommal nagyjából két órát gyakorolni, ha az ember komolyan tervezi a sportágban, és egy stabilan jó szintet szeretne hozni. Erre sokan nem tudják rászánni az időt ebben a mai, rohanó világban, pedig szerintem nagyon hasznos lenne akár a mentális egészség szempontjából is.

Dartsozni csak akkor tud jól az ember, ha kiüríti a fejéből azokat a gondolatokat, amelyek nap közben gyűltek benne. Ezért szoktam én is stresszes napok után edzeni, mert ez is segít abban, hogy magam mögött hagyjam az asznapi dolgokat. A közös edzéseken túl azt gondolom, hogy az választja el a hobbistákat a komoly versenyzőktől, hogy egyedül nekifognak-e az edzésnek, vagy pedig csak az motiválja őket, hogy más ellen dobáljanak, ugyanis előbbi sokkal több fejlődési lehetőséget tartogat. A dartsban emellett nagyon fontos tényező a mentális állapot, a mentális felkészülésre legalább akkora hangsúlyt kell fektetni, mint a technikai részre, hiszen hiába van egy jól begyakorolt dobása a versenyzőnek, ha nem alszik jól vagy stresszel és nem tudja kihozni magából a maximumot. Mivel a darts féloldalas sportág, és nem is veszi igénybe nagyon nagy mértékben a testet, így mindig ajánlok mellé valamilyen kiegészítő mozgásformát, például a crossfitet. Idén azonban a szakosztálynak lehetősége nyílt arra, hogy a Debreceni Egyetem egyik gyógytornász szakos hallgatójával közösen dolgozzon. A hallgató a társaság egyik részének korrekciós tornát tart, majd felméri, hogy van-e különbség közöttük és azok között, akik nem tornáztak.

Zéró tolerancia és olimpiai törekvések

A dartsot a mai napig sokan összekötik az alkoholfogyasztással, jórészt valószínűleg azért, mert a pubokból indult hódító útjára. A

DEAC szakosztályvezetője azonban igyekszik figyelni arra, hogy náluk ne ez legyen a példa.

– Régóta dolgozok azon, hogy próbáljunk meg eltávolodni ettől az izogatós vonalától, és a sport részt erősítsük. Egyébként hazánkban egyedülálló módon az országos bajnokságokon szondáztatnak, és zéró tolerancia van, így az igazolt versenyzőknek hozzá kell szokniuk, hogy nem fogyasztanak alkoholt a versenyeken. Egyébként nálunk a kocsmakultúra is problémás ilyen szempontból, sajnos sokan nem ismernek mértéket. Nemzetközi szinten még mindig elterjedt, hogy például sörözéssel simítják az idegrendszerüket a versenyzők, de ezt sem úgy kell elképzelni, hogy részegségig isznak. A PDC versenyeken annyi kikötés szerepel, hogy a színpadon csak vizet ihatnak, de azon kívül ott is fogyaszthatnak alkoholt a versenyzők. Az amatőr versenyzőknél hazánkban sincs szonda, de mivel nálunk az utánpótláskorú versenyzők sok esetben együtt edzenek a felnőttekkel, nem szeretném, ha azt látnák, hogy ehhez a sporthoz mindenképpen alkoholt kell fogyasztani, mert természetesen ez nem is helytálló – hangsúlyozta Kiss Imre, aki a sportág olimpiai törekvéseiről is beszélt.

– Vannak támogatói annak, hogy ötkarikás játék legyen a darts, de talán pont emiatt nem is tudják bevinni, mert jobban el tudják adni, amíg megvan valamelyest ez a kocsmasportos jellege, varázsa. Az európai és a világszövetség próbál elmenni abba az irányba, hogy alkoholmentes versenyeket tartsanak a jövőben, ha ez valóban megvalósul, akkor úgy gondolom, hogy a magyar válogatott versenyzők előnyben lesznek, hiszen nálunk már most ez a rendszer.

Vona Lilla

Tudós és iskola: a labdarúgásról másképp

A labdarúgás gazdasági jelentőségéről, a világgazdaságban betöltött szerepéről, mozgató elemeiről és a szurkolói közösségek piaci szerepéről volt szó a Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma és Általános Iskolája középiskolás diákjai számára rendezett „Tudós és iskola – tudósiskola” tehetséggondozó programján, amelynek vendége Bácsné Bába Éva, a DE Sportgazdasági és -menedzsment Intézet igazgatója, a Gazdaságtudományi Kar dékánhelyettese volt.

– A világgazdaság csaknem 0,5 százaléka származik a sportgazdaságból. Az iparág évente több mint 500 milliárd dollárt termel, és a következő években további, átlagosan 5 százalékos növekedést várnak a szakemberek. A labdarúgás a 2018-as E-sport és 2019-es fitness előretörését követően újra a legnépszerűbb sport, amely éves szinten 50 milliárd dollárt, tehát a sportpiac mintegy 10 százalékát termeli – mutatott rá előadásában Bácsné Bába Éva, a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar dékánhelyettese, a Sportgazdasági és -menedzsment Intézet igazgatója.

40 millió igazolt futballjátékos, évente mintegy 15 millió labdarúgó-mérkőzés. Európában mintegy 700 csapat méri össze a tudását 50 bajnokságban. A kontinens klubcsapatai éves 26 milliárd dolláros termelésükkel a világ labdarúgópiacának 50 százalékát termelik ki. A európai labdarúgókluboknak csaknem 221 millió nézője van.

– A labdarúgópiac gazdasági adatait vizsgálva nagyon meglepő, hogy az európai klubfutball bevételeinek mindössze 2 százalékát

adják a jegy- és bérleteladások, míg a legmeghatározóbb szegmens a piacon továbbra is a közvetítések jogdíjaiból befolyó bevételek, amelyek meghaladják a 42 százalékot is – fejtette ki a Sportgazdasági és -menedzsment Intézet igazgatója.

Bácsné Bába Éva hozzátette: a labdarúgópiac bevételeinek meghatározó részét teszik ki a szponzorációból származó jövedelmek is. A futball legnagyobb támogatói a szerencsejáték- és a pénzügyi intézetek közül kerülnek ki. A labdarúgócsapatok bevételeik jelentős részét játékosok leigazolására, 60-70 százalékot a játékosok fizetésére fordítják.

– A magyar labdarúgás éves szinten 158 millió euró bevételt generál. Közvetítési jogdíjakból 28 millió, míg jegybevételekből csaknem 2,9 millió euró a hazai klubok jövedelme. Hazánkban csaknem 99 millió eurót fordítanak a csapatok a játékosok bérezésére. Elmondható, hogy Magyarországon negatív az NB I. mérlege és a transzfereredményei is. Pozitívak azonban a mutatók a meccsek látogatottsága kapcsán, ugyanis az előző évtized átlagosan háromezer fős vendég száma jelentősen emelkedett – tette hozzá a professzor.

Bácsné Bába Éva arra ösztönözte a hallgatókat, hogy járjanak még többen labdarúgó-mérkőzésekre, hiszen mint mondta, ő is egyszerű látogatóból lett a sport szerelmese és kutatója.

A tehetséggondozó és pályaorientációs programsorozat 2024/2025-ös tanév második rendezvényén a gimnázium 10., 11. és 12. évfolyamos diákjai vettek részt.

Sajtóközpont

Biztató szezonkezdet

Hat mérkőzés után a tabella hatodik helyén áll a DEAC, a csapatok többsége két meccsel többet játszott.

Szeptember végén a Sopron KC vendégeként kezdte meg szereplését a DEAC férfi kosárlabdacsapata a férfi NB I. A csoportjának 2024/2025-ös szezonjában. Anderson szerezte a DEAC első találatát, és az első játékrészben maguknál is tartották az előnyt. A második negyed két és fél perc kosárcsenddel indult a DEAC részéről, amit végül Drenovac tört meg, azonban Molnár Márton kosaraival egyenlített a Sopron. Andjelko Mandics időkerése sem tudta helyrebillenteni az egyetemistákat, a nagyszünet előtt már tizzel ment a házigazda, végül Drenovac szépítésével 38-31-es eredménnyel várták a felek a második féldőt.

A harmadik etapban jól kezdett a Sopron, kétszámjegyre nőtt az előnyük, majd a DEAC is elkezdte a felzárkózást, mi több, egyenlítettek is Mandics tanítványai. A játékrész végén folyamatosan változott a vezető kiléte, végül 55-56-os állással kezdődött a negyedik negyed.

A negyedik etapban mindkét csapat igyekezett magához ragadni a vezetést, öt perccel a mérkőzés vége előtt ötponos előnyben volt a DEAC. A véghajrában azonban sorra kimaradtak a lehetőségek, négy és fél perc kosárcsend következett, ezalatt a Sopron tíz pontot szerzett. Anderson büntetőivel és értékesített ziccerével szépített a DEAC, majd Williamson utolsó másodperces hárompontosával sikerült hosszabbításra menteni a mérkőzést (74-74). A túlórán két érezhetően fáradt csapat küzdött, soproni oldalról Takács, míg

a DEAC-tól Drenovac volt eredményes, a következő két percben pedig csupán két hazai büntető talált a gyűrűbe. Bő egy perccel a játékrész vége előtt Anderson messziről volt eredményes, három másodperccel a vége előtt még egy pontos előnyben voltak. Ekkor Edwards faulttal együtt fejezte be a betörését, és bár kimaradt a büntetője, már nem maradt ideje a DEAC-nak a fordításra, egy pontos vereséget szenvedtek Sopronban (80-79).

Október 4-én az Oláh Gábor utcai Sportcsarnokban fogadta a Honvéd együttesét a DEAC. A fővárosiak kezdtek jobban a találkozót, azonban a negyed második felében feléledtek az egyetemisták is, Williamson triplájával és Drenovac pontjaival hamarosan megfordult az állás. A folytatásban Drenovac percei következtek, a szerb játékos sorra gyártotta a pontokat, hétpontos DEAC-vezetéssel mehettek pihenőre a csapatok, majd ez a különbség megmaradt a második negyedben is. A térfélcserét követően igyekezett zárkózni a Honvéd, azonban az egyetemisták továbbra is jó formában játszottak, a játékrész végére kétszámjegyre nőtt a differencia. A záró felvonásban Williamson és Drenovac gyártották a pontokat, majd Hőgye ziccerével állt be a húszpontos különbség, végül a DEAC 84-66 arányú győzelmet aratott.

Andjelko Mandics tanítványai nyolc nappal később hazai pályán fogadták a PVSK-VEOLIA csapatát. Az egyetemisták hullámzóan játszottak, de végül 75-68 arányú győzelmükkel itthon tartották a pontokat.

A folytatásban Körmendre látogatott a DEAC, ahol kiváló rajt után, egy-két megingás kivételével végig kézben tartották a mérkőzést, így 85-80-as győzelmet arattak.

Öt nappal később a paksi Atomerőmű SE alakulata érkezett az Oláh Gábor utcai Sportcsarnokba. A Paks jobban kezdte a találkozót, majd Anderson és Williamson pontgyártásának köszönhetően

egalizált a DEAC, az eredmény sokáig változatlan volt. Ekkor a vendégek Eilingsfeld vezetésével tíz pontos előnyt szereztek. A folytatásban igyekeztek felzárkózni az egyetemisták, a játékrész 15-22-es eredménnyel zárult. A második negyed elején három pontra csökkent a DEAC hátránya, a negyed felénél azonban ritmusból váltottak a vendégek. A jó formát mutató Eilingsfeld megmozdulásainak köszönhetően kétszámjegyre nőtt a paksi főr, az ASE jó védekezésével nem boldogult a DEAC, 26-41-es állásnál mentek pihenőre a felek. A

térfélcserét követően is a tolnaiak akarata érvényesült jobban, így végül magabiztos, 27 pontos győzelmet arattak.

November elején a tabella 4. helyén álló NKA Universitas Pécs otthonába látogattak a cívisvárosiak. A DEAC kezdte jobban a mérkőzést, három perc elteltével kilencpontos főrban voltak. Hamarosan tizenkettőre nőtt a differencia, Mandics tanítványait a hazaiak időkerése sem állította meg, a szezon addigi legjobb tíz percét produkálták, 34-16-ra nyerték a negyedet. A második negyedre felszívta magát a Pécs, 14-1-es futásukkal hirtelen visszajöttek a mérkőzésbe. Nem esett össze a DEAC, a negyed végéhez közeledve ismét tíz pont fölé nőtt az előnyük, majd tovább fokozták a tempót. Osztójics két közelije után Drenovac értékesített egy kettő plusz egyes akciót, így 38-53-as állásnál várhatták a fordulást az egyetemisták. A folytatásban állandósult a különbség, igyekezett zárkózni a Pécs, de így is sikerült megtartani a DEAC-nak 11 pontot az előnyből. Drenovac pontjaival indult a záró játékrész, majd Bacsovics kipontozódása tovább nehezítette a hazaiak helyzetét. Hőgye triplájával a 35. percben kialakult a mérkőzés addigi legnagyobb különbsége (60-79). A végére kicsit kiengedett a DEAC, a fennmaradó öt percben már csak egy pontot szereztek, de a Pécs innen már nem tudott fordítani, 80-68 arányú, magabiztos győzelmet aratott a DEAC.

forrás: kosarlabda.deac.hu

- Szívem, belefáradtam már a veszekedésbe!
- Tényleg? A hűtőben van még energiaital...

Explore Debrecen

***with a local
by your side***

exploredebrecen.com

[@ExploreDebrecen](https://www.facebook.com/ExploreDebrecen)

[@exploredebrecen](https://www.instagram.com/exploredebrecen)

CAMPUS BOWLING BÁR

BOWLING, DARTS, CSOCSÓ

Felújított bútorzat, új cipők, minőségi, széles italválaszték.

Céges rendezvények, szakestek, születési bulik tökéletes helyszíne!

Ha fényképes UniPass kártyáddal vásárolsz a pultban 30% kedvezményt kapsz. Az akció minden héten hétfőtől csütörtökig tart.

06-52-529-111

Debrecen, Kassai út 26.

